

*Hercz Mária
Lindner, Johannes*

Szociális vállalkozóképesség fejlesztés gyermekkorban

Nemzetközi konferencia és a UKids projekt szakkiállítása

Social entrepreneurship education in childhood

International conference, thematic exhibition based on UKids project

Szociális vállalkozóképesítés gyermekkorban

nemzetközi konferencia és a UKids projekt szakkiállítása

Program és előadás összefoglalók

Social entrepreneurship education in childhood

international conference, thematic exhibition based on UKids project

Program and abstracts

ENTED 2020

Social entrepreneurship education in childhood

international conference, thematic exhibition based on UKids project

December 5 – 15, 2020, Budapest

Program and abstracts

Edited by:

Mária Hercz

Johannes Lindner

Eötvös Loránd University

Faculty of Primary and Pre-School Education

2020

ENTED 2020

Szociális vállalkozóképesség fejlesztés gyermekkorban
nemzetközi konferencia és a UKids projekt szakkiállítása

Budapest, 2020. december 5 – 15.

Program és előadás-összefoglalók

Szerkesztette:

Hercz Mária

Johannes Lindner

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

2020

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

A konferenciát és a kiadványt az Erasmus+ KA201- Stratégiai partnerségek/felsőoktatási projektek 2017 2017-1-AT01-KA201-035062 azonosító jelű

“Youth Start” Social Entrepreneurship Programme for Kids – “Youth Start”

szociális vállalkozó-képesség fejlesztő program gyermekeknek: hétköznapi hősök nevelése- (UKids) című pályázat keretében az Európai Unió támogatta.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ISBN 978-963-489-292-2

Kiadó:

Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító és Óvóképző Kar

Felelős kiadó:

Márkus Éva dékán

Technikai szerkesztő és kiadványtervező:

Örkényi Gábor

Olvasószerkesztők:

Peter Okiri

Seres Sába Gerda

Lektorok:

Bacsa-Bán Anetta (Dunaújvárosi Egyetem)

Sántha Kálmán (Kodolányi János Egyetem)

Pozsonyi Ferenc (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Hivatkozás a kötetre:

Hercz, M. & Lindner, J. (eds. 2020). *Szociális vállalkozóképesség fejlesztése gyermekkorban: nemzetközi konferencia és a UKids projekt szakkiállítása. Social entrepreneurship education in childhood: international conference, thematic exhibition based on UKids project.* Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem

A KONFERENCIA HÁTTÉRINTÉZMÉNYEI¹

Partner organisations

Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar
ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola
ELTE TÓK Neveléstudományi Kutatóműhely
UKids Nemzetközi Kutatóműhely
"Youth Start" Social Entrepreneurship Programme for Kids - "Youth Start" projekt

A KONFERENCIA TUDOMÁNYOS PROGRAMBIZOTTSÁGA

Scientific Comettee of the Conference

Bacsa-Bán Anetta, Dunaújvárosi Egyetem
Csíkos Csaba, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Hercz Mária (a konferencia elnöke), Eötvös Loránd Tudományegyetem
Johannes Lindner, Kirchliche Pädagogische Hochschule Wien/Krems, Austria
Maya Ljubetić, University of Split, Croatia
Pozsonyi Ferenc (a konferencia titkára), Eötvös Loránd Tudományegyetem
Sántha Kálmán, Kodolányi János Egyetem
Toni Maglica, University of Split, Croatia

A KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA

Organisation Comettee

Hercz Mária, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar
Józsa Ildikó, ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola
Pozsonyi Ferenc, ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola
Paizs László, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar
Romanoczki Ildikó, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar
Takács Nikolett, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar
Varsányi Miklós, ELTE Informatikai Igazgatóság

A KONFERENCIA HELYSZÍNE

Place

ELTE TEAMS Conference on Social Entrepreneurial Education csatorna
ELTE TEAMS Conference on Social Entrepreneurial Education csatorna

¹ Bemutatásuk és elérhetőségük a kötet Mellékletek c. részében található.

WELCOME

Eötvös Loránd University Faculty of Primary and Pre-School Education warmly welcomes teachers and researchers to its international online scientific conference, thematic exhibition and professional workshop entitled Social Entrepreneurship Education in Childhood.

It is the first occasion in Hungary to focus on this area of education based on the results of the UKids Erasmus+ international project. During the novel ten-day-long event, it is possible to watch video recordings, browse professional and methodological materials in the exhibition rooms anytime the participants wish, and there are live conference presentations and workshops in English and Hungarian for three days.

The program what we plan to show you from the Hungarian part, named UKids, it is a project for developing social entrepreneurial competencies of 8-11 years students' of six EU countries, for more information see www.UKidsplatform.eu and the the *Appendices* of this book.

In this conference we would like to give you a picture about our three-year-long work and ask you to use free the materials you can download in your classes! We are waiting for you either in our sections or in our virtual rooms between 5th and 15th December. Have a good time!

Feel free to ask any questions before and during the conference, or discuss the possible ways of cooperation later with the project manager, Dr. habil. Hercz Mária at hercz.maria@tok.elte.hu. In the case of technical issues, ask for help at oktataskutatok@gmail.com, support is constant during the conference.

KÖSZÖNTŐ

A Szociális vállalkozóképeség fejlesztés gyermekkorban nemzetközi konferencia Tudományos Programbizottsága és a szervező intézmények nevében örömmel köszöntjük a konferencia résztvevőit, és e kötet későbbi olvasóit. Konferenciánk hazánkban először helyezi középpontba a nevelési területet a UKids Erasmus+ nemzetközi projekt elméleti és gyakorlati kutatási eredményeire építve. Erről bővebben a honlapon olvashat:

www.UKidsplatform.eu , illetve e kötet mellékletében.

Különleges körülmények között született elhatározásunk, hogy nem adjuk fel közel egy éve megfogalmazott célunkat, alkalmat teremtünk arra, hogy hazai és külföldi kutatók, pedagógusok és más szakemberek találkozhassanak, eszmét cserélhessenek a vállalkozóképeség fejlesztéséről, s hogy megismerhessék a mi gondolkodásunkat, eredményeinket is e téren.

A konferencia által tervezett új formában, 10 napon át 24 órában videófelvételeket lehet megtekinteni, szakmai-módszertani anyagokat olvasni a kiállítás termeiben, három napon (december 5., 10., 12) pedig élő előadásokra és műhelybeszélgetésre kerül sor magyar és angol nyelven.

Konferenciánk hat virtuális előadótermében élő konferencia-előadásokon vehet részt, vagy az Önnek megfelelő időben tíz napon keresztül szakmai-módszertani kiállítást tekinthet meg, nézhet szakmai módszertani videókat, képeket, olvashat prospektusokat, projekt-leírásokat és tudományos tanulmányokat angolul és magyarul. Hasznos és jó hangulatú időtöltést kíván a UKids Nemzetközi Kutatóműhely csapata.

TARTALOM

PROGRAM	10
PROGRAM	11
KIÁLLÍTÁS	12
EXHIBITION	13
AN ENTREPRENEURIAL TOUR AROUND THE WORLD	15
Let Us Get Down to Business – Entrepreneurship in Childhood Education	16
Entrepreneurial Education in Russia.....	18
Project-Based Learning as an Entrepreneurial-Education Manifestation in Indonesia	20
The Effects of Assisting Learners in Recognizing Their Learning Needs on Improving Their Socio-Emotional Learning	22
Entrepreneurship in Vietnamese Education: Context and Potential	24
Developing Life Skills Education in Primary Schools in Myanmar.....	26
Developing Social Entrepreneurship Culture in the Early Years Teachers in Kenya	28
The Current Status, Challenges and Possible Solutions of Entrepreneurship Education in Ethiopian Higher Education Institutions	30
Exploring the Factors to Develop Entrepreneurship Education in Myanmar	32
KONFERENCIA-ELŐADÁSOK MAGYAR NYELVEN	35
A UKids projekt elméleti keretrendszere a pozitív klíma és a tanulói jóllét aspektusából.....	36
Fenntarthatóság és vállalkozói kompetencia kapcsolata.....	38
Proaktív állampolgárok nem pottyannak az égből. A UKids program „rejtett tanterve”	40
Empátia, közösségi kihívások és hatásrendszerük	42
CONFERENCE PRESENTATIONS IN ENGLISH	45
Entrepreneurial Activities for the Good of Society - Challenging Practice in Dutch Primary Education	46
With Empathy I (You) Build Knowledge	48
Emotional support in learning in schools in Kazakhstan	50
Thinking on Entrepreneurship Education in Hungarian Families	52
The Importance of Rhetoric and Communication Skills in Entrepreneurship Education	54

MÓDSZERTANI ELŐADÁSOK ÉS KEREKASZTAL.....	57
A szociális kompetenciafejlesztés lehetőségei a UKids program keretrendszerében	58
Kreatív írás mint a nyelvi önkifejezés és önmegvalósítás eszköze.....	60
ELTE TANÍTÓ-ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR HALLGATÓI ELŐADÁSAI	63
(Papír) színház az egész világ, a papírszínház használata fiatal tanulók angol tanításában.....	64
Érzelmektől a „zsiráfnyelvig” – érzelmi nevelés kihívás-alapú tanulással	66
Az érzékenyítés szociális kompetencia fejlesztésében rejlő lehetőségeinek vizsgálata	68
Marci és az újrahasznosítás, foglalkoztató könyv a UKids program keretében	70
„Be A Yes!” – Erősségek felfedezése kisiskolás korban.....	72
ELTE GYERTYÁNYFFY ISTVÁN GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA	
PROJEKTBE MUTATÓI.....	75
Ötletelés kihívás: fenntarthatóságra nevelési projekt alsó tagozatban.....	76
Teremtsünk értéket! Ötletelés kihívás online térben családi együttműködéssel	78
Történetmesélés kihívás negyedik évfolyamban: az osztály hangoskönyve	80
Tégy a közösségért! Fenntarthatóságra nevelés kihívás-alapú tanulással	82
Jót egyél, hogy jól legyél!	84
SZAKMAI KEREKASZTAL BESZÉLGETÉS	87
MELLÉKLETEK APPENDICES	89
VIRTUÁLIS KIÁLLÍTÓTERMEK	90
About UKids	94
A UKids projekt bemutatása.....	95
KONFERENCIA FŐBB JELLEMZŐI	98
ABOUT THE CONFERENCE.....	99
SZERVEZŐK ORGANISING INSTITUTIONS	100

PROGRAM

Live 05 December – 15 December

5 December 2020: Panoramic view on the World's Entrepreneurial Education

10am to 2pm An entrepreneurial education tour around the world (in English) Chair: Mária Hercz

10 December 2020: Researches on entrepreneurial education

10am to 2 pm Social entrepreneurship education, developing social skills at school (in Hungarian)

2pm to 5 pm Entrepreneurship education in childhood (in English)

12 December 2020: Social entrepreneurship education at schools' practice

10:00 – 16:00 a panoramic view with the help of the implemented UKids projects and related research findings.

10:00 to 14:00 : *Thematic presentations on implemented projects* by elementary school teachers, university educators and students

14:00 to 16:00: *Methodological roundtable*: how can social entrepreneurship education be realised in the everyday life of kindergartens and schools?

Moderated by habilitated docent Hercz Mária, ELTE Faculty of Primary and Pre-School Education and Ildikó Józsa deputy director, leader of the practical teacher training

PROGRAM

December 5 – december 15
élő előadásnapok tematikus szekciócímei

2020. december 5. Nemzetközi körkép

10:00 – 14:00 An entrepreneurial education tour around the world
(in English) Chair: Mária Hercz

2020. december 10. Tudományos előadások

10:00 – 13:00 Vállalkozóképességre nevelés, szociális képességek
fejlesztése az iskolában (magyar nyelvű szekció)
Elnök: Pozsonyi Ferenc

14:00 – 17:00 Entrepreneurship education in childhood (in English)
Chair: Ferenc Pozsonyi

2020. december 12.

Szociális vállalkozóképességre nevelés az iskolában

10:00 – 16:00 Szakmai körkép a UKids program megvalósult projektjeiről
Elnök: Sándor Mónika

10:00 – 14:00 Tematikus előadások: általános iskolai pedagógusok,
hallgatók és egyetemi oktatók a megvalósult projektekről

14:00 – 16:00 Módszertani kerekasztal beszélgetés: Hogyan építhető be az
óvoda és az iskola hétköznapijaiba a szociális vállalkozóképességre nevelés?

Moderátorok: Sándor Mónika egyetemi adjunktus; Józsa Ildikó
igazgatóhelyettes, vezető tanár ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános
Iskola, és Hercz Mária habilitált egyetemi docens, ELTE TÓK

KIÁLLÍTÁS

AZ ELTE TEAMSEN ELÉRHETŐ VIRTUÁLIS ELŐADÓTERMEK ÉS TARTALMUK²

1. An entrepreneurial tour around the world
2. Konferenciaelőadások magyarul
3. Conference presentations in English
4. Módszertani előadás és kerekasztal /Methodological day in Hungarian
5. Módszertani eszközök / Methodological tools
6. Publikációk / Publications
7. UKids kihívások a Gyertyánffyban / UKids challenges in Gyertyánffy

Konferenciánk virtuális előadótermeiben 10 napon keresztül szakmai-módszertani kiállításon vehet részt, nézhet a Fájlok mappában található szakmai módszertani videókat, képeket, olvashat prospektusokat, projekt-leírásokat és tudományos tanulmányokat angolul és magyarul.

A módszertani anyagok letölthetők, ingyenesen használhatók saját pedagógiai munkában, osztálytermi fejlesztésre. Más (pl. kereskedelmi) célra való felhasználás a nemzetközi jogszabályok alapján nem engedélyezett.

² Részletek a Mellékletek c. részben

EXHIBITION

VIRTUAL EXHIBITION ROOMS ON TEAMS OF EÖTVÖS LORÁND UNIVERSITY

1. An entrepreneurial tour around the world
2. Konferenciaelőadások magyarul
3. Conference presentations in English
4. Módszertani előadás és kerekasztal /Methodological day
in Hungarian
5. Módszertani eszközök / Methodological tools
6. Publikációk / Publications
7. UKids kihívások a Gyertyánffyban / UKids challenges in
Gyertyánffy

See the APPENDICES for the details!

During the novel ten-day-long event, it is possible to watch video recordings, browse professional and methodological materials in the exhibition rooms anytime the participants wish.

AN ENTREPRENEURIAL TOUR AROUND THE WORLD

Vjosa HASHANI

Let Us Get Down to Business – Entrepreneurship in Childhood
Education

Timur KADYROV

Entrepreneurial Education in Russia

Helta ANGGIA

Project-Based Learning as an Entrepreneurial-Education
Manifestation in Indonesia

DUONG THI Ngoc Ngan

The Effects of Assisting Learners in Recognizing Their Learning
Needs on Improving Their Socio-Emotional Learning

NGUYỄN Thúy Lan Anh

Entrepreneurship in Vietnamese Education: Context and
Potential

Nang Kham THI

Developing Life Skills Education in Primary Schools in Myanmar

Okiri Peter OCHIENG

Developing a Social Entrepreneurship Culture in the Early Years
Teachers in Kenya

Merih Welay WELESILASSIE

The Current Status, Challenges and Possible Solutions of
Entrepreneurship Education in Ethiopian Higher Education
Institutions

Vjosa HASHANI

Kosovo

Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary

Let Us Get Down to Business – Entrepreneurship in Childhood Education

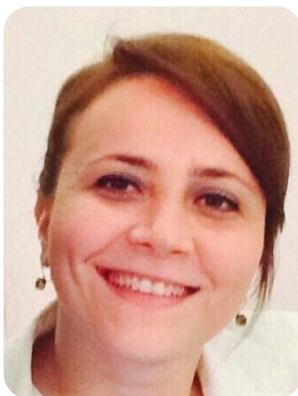
Entrepreneurship is increasingly attracting researchers' interest due to its recognised potential to catalyse social and economic development. Also, the paradigm shift in education has boosted the expansion of the curriculum for entrepreneurship education. Research suggests that many entrepreneurial attitudes and skills can be learned which has increased the significance of entrepreneurship education. It is widely accepted that entrepreneurship education fosters the development of new skills and competencies.

Research also suggests that entrepreneurship education programmes should be developed and implemented as early as possible, starting from childhood education and carry on at all levels of education. Consequently, the policymakers' focus has shifted towards offering entrepreneurship education programmes as an efficient mechanism for fostering entrepreneurial activity.

This paper analyses entrepreneurship education in Kosovo. In 2018, Kosovo started the implementation of the new core curriculum which promotes a competency-based approach, developed through practically-oriented learning. Entrepreneurship education is included in the national curricula; however, it is broadly built-in as a transversal theme as part of a few subjects. Using the Global Entrepreneurship Monitor (GEM) survey data, this paper finds that entrepreneurial education at the school stage in Kosovo is significantly lower than in other regional countries. Even though entrepreneurship education is included in national curricula, there is a gap still to be filled. This paper finds that the reasons for the identified gap broadly fall into three

categories: (1) Coverage (entrepreneurship is not included in all parts of the education system); (2) Quality of teaching (ineffective teaching methods and inadequate teachers' competence given that most of the teachers have not been trained in entrepreneurship); (3) Lack of inclusiveness (there is limited involvement of the private sector and there is limited participation of students). In order to address this gap, this paper suggests that: (1) entrepreneurship education should be an integral part of the core curriculum across all levels of education and extended to all fields of study; (2) there should be a more meaningful engagement of the private sector and other stakeholders (such as academia; civil society; think-tanks) to ensure that the design of programmes internalizes the most up-to-date developments; (3) schools should be supported on how teachers approach entrepreneurship education (through offering initial and continuous teacher training; creating and disseminating teaching contents, tools, methods and materials; and through making space in the curriculum for testing new methods).

Vjosa HASHANI

She is from Kosovo. Currently, she is a student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary. She holds a Bachelor degree in English Language and Literature and a Master's degree in Applied Linguistics from the University of Prishtina, Kosovo.

She has been working as a teacher of English language for over a decade. In addition, Vjosa is an authorized court translator for Albanian and English in Kosovo.

Her research interests include business English, individual differences in foreign language learning, language pedagogy, and language testing and assessment.

Timur KADYROV

Russia

Doctoral School of Education, University of Szeged

Entrepreneurial Education in Russia

Nowadays, the educational needs of entrepreneurs are satisfied by various sectors of education, including universities. During the shaping of entrepreneurial ecosystems, such training was largely ensured by the system of non-formalized education providing short-term programmes and courses.

In addition, a small number of universities and colleges offer separate courses on entrepreneurship or its basics. The problem, however, is that the topic of entrepreneurship education itself has not yet received a holistic view in the educational spaces of secondary vocational education, bachelor's and master's degrees.

In the study, entrepreneurial education refers to full-time and part-time programmes that provide knowledge for creating and managing a business. Such training is included in the system of additional vocational education received for the purpose of retraining and advanced training. The engagement was abnormally low. Additional vocational education is acquired by less than 1.7 million people a year. Over 800,000 of them are students of business programs, mostly by correspondence.

The main reason for this situation is that the organization of vocational, bachelor's, and master's programmes lack the basic concept and standards of entrepreneurship training. As a result, universities and colleges do not have basic educational programs that would be aimed at getting students an entrepreneurial education and are systematically focused on the formation of relevant competencies among students.

Thus, the education of schoolchildren in entrepreneurship in Russia is represented by private additional programmes, participation in which

is not funded by the state. The aim of this paper is to show five Russian projects in the field of teaching children how to be entrepreneurs.

Timur KADYIROV

Timur Kadyirov is from Russia. Currently, he is a second-year Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University Szeged, Hungary. He holds a Bachelor's and Master's degrees in Education both from the Kazan (Volga) Federal University in Russia. His Bachelor's degree focused on the practice of teaching English while the Master's studies is on the development of students' design thinking and skills.

Kadyirov's research interests are art education, art history, design education, motivation, pedagogy, psychology, the theory of teaching fine arts and English language.

Project-Based Learning as an Entrepreneurial-Education Manifestation in Indonesia

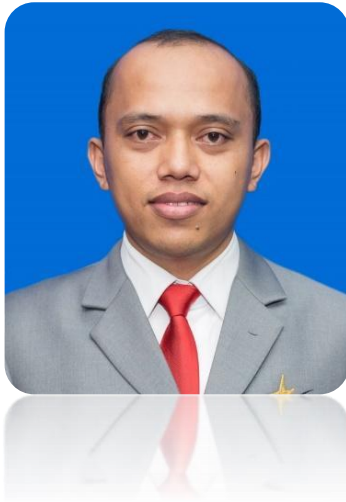
Indonesia has two potentials that still leave a big room for improvement and better management, its huge population and its abundant natural resources. Up to the present the optimization in both areas has not reached the expected level due to the lack of problem-solving ability of the citizens and limited entrepreneurial training for Indonesian students. Lindner, (2020) stated that core entrepreneurship education, entrepreneurship culture, and entrepreneurial civic education must be integrated into the school system in every subject and everyday-life activity. Moreover, the school curriculum seems yet to shift into a new paradigm that gives more freedom to the students to construct their knowledge and work freely and collaboratively with their peers

This study aimed to discuss the usefulness of project-based learning as the most possible manifestation of entrepreneurial education at the early school level in Indonesia. The study employed a narrative analysis method on the entrepreneurship education experience of a junior secondary school in Bandar Lampung city. It displayed how project-based learning was done and how the method predicted the successful enforcement of the ideal characteristics of an entrepreneur towards the students.

The study concluded with several noticed salient advantages of project-based learning in relation to entrepreneurship education as well as predicted some possible challenges in the future application of the

method in Indonesian school contexts. This experience can be further implemented in different areas in Indonesia.

Helta ANGGIA

Helta Anggia is from Indonesia. Currently, he is a Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary. In his country, he works as a lecturer of English at the English department of Universitas Bandar Lampung. He has taught English-related subjects since 2014.

His research interest is extensive reading as an approach to lifelong learning and English language learning. He has also a particular interest in cultural and language exchanges. He has received several exchanged scholarships overseas.

DUONG THI Ngoc Ngan

Vietnam

Doctoral School of Education, University of Szeged

The Effects of Assisting Learners in Recognizing Their Learning Needs on Improving Their Socio-Emotional Learning

Socio-emotional learning (SEL) is a process of improving students' ability to integrate thinking, emotions, and behaviour to accomplish important tasks in life. (Zins et al., 2004). Student-centered instructional interactions provide students emotional support and create opportunities for students' voice, autonomy, mastery experiences and also promote student engagement in the educational process (Williford & Sanger Wolcott, 2015). From the above-mentioned theoretical knowledge, it can be said with certainty that student-centered teaching conception can activate students' SEL.

The main objective of this paper is to make participants' intellectual, emotional and social differences measurable after they recognize their learning needs by themselves. By creating the instrument for measuring English-majored students' recognition of learning needs and changes in their socio-emotional and intellectual aspects, five validated and reliable scales, and semi-structured interviews will be constructed to ensure the production of a sophisticated measuring tool.

Semi-structured interviews will also be used as the main instrument of data collection. The paper aims to answer the three following research questions.

(1) What are the differences in emotions differences after students identify their own learning needs? (2) What are the differences in society after students identify their own learning needs? (3) What are the differences in cognition after students identify their own learning

needs? The current study will be conducted amongst Vietnamese English-majored learners at three higher educational institutions (N=1,200). The focal goal of the pilot testing is the enhancement of its reliability, validity, and simplification of the data segmenting process from the closed questionnaire. A relevant hypothesis will be set up along the three dimensions of the questionnaire.

Findings can direct us to the cognition of the role of learning needs recognition in enhancing and stimulating learners' changes intellectually, emotionally, and socially.

DUONG Thi Ngoc Ngan

Duong Thi Ngoc Ngan is from Vietman. She is an independent researcher with over five years of teaching experience. Currently, she is a Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary.

In the research community, she recognizes and is greatly inspired to find the answers to different social and educational issues.

Her research interest is not limited to teaching an additional language, but didactics, pedagogy, and education.

Entrepreneurship in Vietnamese Education: Context and Potential

The paper aims to investigate the context and potential of entrepreneurship in Vietnamese education. Vietnam is a country that experienced a long period of war but eventually overcame the destruction to gradually and constantly develop a variety of policies. According to the report of GEM Vietnam 2017/2018, Vietnam ranked 9th out of 60 economies for the perceptions about entrepreneurial opportunities in 2016.

Vietnamese people have a strong business spirit, and they are more positive about entrepreneurship than people in other Asian and global countries (Amway report, 2016). Additionally, 67.2% of Vietnamese respondents reported that they want to choose to do business as their career (Gem study, 2014), and they are enthusiastic to adapt new business ideas to the local market (Jones & Rafael, 2010).

Although the government and the Ministry of Education and Training have paid more attention to entrepreneurship education in schools with a plan to implement entrepreneurship education at all levels of education by 2020, there is a big gap between policies and practice. In general, there is no specific guidance on how to infuse entrepreneurship in the curriculum in schools due to either lack of professional lecturers on entrepreneurship education or training programs are not high quality and general (Wagner et al., 2000).

Consequently, teachers and students meet difficulties to prepare for entrepreneurship skills and knowledge (Nesta, 2007).

The study highlights some suggestions related to curriculum and textbooks, entrepreneurship courses, and teaching and learning to develop entrepreneurship in schools.

NGUYỄN Thuý Lan Anh

She is from Vietnam. Currently, she is a Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary. Her research study is on teachers' and students' ICT competency in Vietnamese universities. She graduated from VNU University of Languages and International Studies in Vietnam with a Master's degree in Language Education. In her country, she works as a lecturer of English at Hanoi Metropolitan University.

Her research interest is ICT in education, motivation, and technology-based assessment.

Nang Kham THI

Myanmar

University of Szeged, Doctoral School of Education

Developing Life Skills Education in Primary Schools in Myanmar

Entrepreneurial competence, one of the key competencies of the 21st century, should be enhanced in the curriculum practices to ensure that learners nowadays develop the respective skills and abilities that are necessary to implement independent ideas. Therefore, many entrepreneurship education programs have been implemented to engage learners in pedagogical activities which intend to equip them with knowledge, abilities, and skills to be able to cope with various challenges, strengthen their social communication skills, and critical thinking skills, and promote their basic values. Thus, examining how these key concepts of entrepreneurship education have been cultivated through the curriculum becomes a matter of importance. Within this paradigm, this paper aims to overview how life skills education has been integrated into the curriculum and the effectiveness of teaching life skills in the primary schools in Myanmar. Life skills comprise knowledge, skills, and attitudes that are necessary for young learners to survive in society and the development of life skills education equips them with personal and interpersonal competencies that they will need when encountering challenges in everyday life. As a result of curriculum reforms and a new curriculum framework, the role of life skills education has been recognized as part of the core curriculum at all primary schools in Myanmar. The general objectives of teaching life skills in primary education are to raise learners' awareness of emotional intelligence (e.g. self-awareness, empathy), social skills, healthy living, disease and drug prevention, and environmental education. Informed by these objectives, more than 100,000 primary school teachers and principals were trained in 2006-2009 to implement life skills education

successfully. In line with these training programmes, 20 education colleges around the country have been incorporating life-skills education in the curriculum to train pre-service teachers since 2007. In the light of the emphasis on life skills education at the primary level, major findings from the evaluation of improving access to quality basic education in Myanmar (2006-2010) demonstrated that life skills education in primary education has been effective, helping learners increase knowledge and skills that are health-related; strong communication skills, critical thinking, and problem-solving; increase cooperative and interpersonal behaviors and reduce bullying. However, major challenges lie in how to determine the effective coverage (i.e., ensuring that the subject is effectively taught as intended) and the lack of specialized departments for life skills education that can provide supplementary materials and training for pre-service and in-service teachers at this level. Hence, this paper concludes with some recommendations for further investments in teacher education, supervision, and support for life skills education within a broader framework.

Nang Kham THI

Nang Kham Thi is from Myanmar. She is a lecturer of English in the Department of English at the University of Yangon, Myanmar. Currently, she is a second-year Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary. Being engrossed in English Language Teaching, she has a special interest in developing language skills in EFL classrooms. Her major research interests concern written corrective feedback in L2 classrooms, linguistic features in second language writing.

Okiri Peter OCHIENG

Kenya

Doctoral School of Education, University of Szeged

Developing Social Entrepreneurship Culture in the Early Years Teachers in Kenya

This paper explored how the social entrepreneurship culture is used in enhancing the preparation of future Early Years Education (EYE) teachers in Kenya. The purpose of the study was to find out how the EYE teacher education program is designed to incorporate the teaching and learning of entrepreneurial skills and inculcating the culture among future teachers. Social entrepreneurial or enterprise initiatives are important as they facilitate the development of all-around learners to be useful members of society and the entire country. Entrepreneurial thinking and acting can contribute to social cohesion in a developing nation such as Kenya which significantly impacts the development of the region as a whole. This helps to improve the situation of unemployment that has greatly affected the economic growth of the East African region.

The study, therefore, intended to create an environment where the EYE student teachers are prepared and encouraged to take the initiative of promoting the culture of social entrepreneurship that will help them escalate the same to their learners thus being able to challenge the status quo. As the country reforms and restructures its education system through the implementation of the Competency-Based Curriculum (CBC) through the Competency-Based Teacher Education Framework (CBTEF), there is a need to involve the teacher educators in the implementation of the entrepreneurial culture and education in EYE teachers training program.

The designed curriculum and intended pedagogical structure have not fully considered the significance of Social Entrepreneurship Culture and Education.

A sample of 300 teacher trainees and 50 teacher educators from 6 EYE teacher education training colleges was purposely identified for the study from different counties in the coastal region of Kenya. The study was a concurrent mixed study. Data were collected using questionnaires, observation tools, structured interviews, and Focused Group Discussions (FGDs).

The results indicated that the majority of the participants are aware of the entrepreneurial culture and education as a 21st-century competency but have not been sensitized enough to embrace the content. The teacher educators do not see it relevant as it has not been given much prominence in the new curriculum or the teacher education framework.

Okiri Peter OCHIENG

He is from Kenya in East Africa. He is a teacher development Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary. Peter is a trained teacher and has a working experience of over 15 years both as a classroom teacher and a school leader. In Kenya, he is a teacher educator and head of the subject in the Department of Humanities and Social Sciences at Shanzu Teachers Training College, Mombasa, Kenya. He specializes in Educational Leadership and Management. Furthermore, he has a great interest in Early Childhood Education and Development.

Research area is exploring distributed pedagogical leadership in pre-service primary teacher education in Kenya.

The Current Status, Challenges and Possible Solutions of Entrepreneurship Education in Ethiopian Higher Education Institutions

Nowadays the promotion of entrepreneurship has become the top agenda in many countries. For that reason, entrepreneurship education in higher education institutions is promoted as a mechanism for educating and developing students for an entrepreneurial occupation as well as equipping them with essential skills and competencies to compete in a quickly globalizing marketplace (Nabi and Holden, 2008).

The attempt of the Government of Ethiopia to improve access to higher education institutions is facing capacity challenges to engage all the people who graduate from the institutions. Graduates are expected to create job opportunities for themselves and others. Thus, higher educational institutions have started offering the course entitled entrepreneurship education in limited manpower and departments.

However, in the efforts of making entrepreneurial learners, higher educational institutions in Ethiopia should be more entrepreneurial universities first because only entrepreneurial institutions can promote entrepreneurial learners. This paper, therefore, focuses on reviewing and discussing reports on the status, challenges, and possible solutions of entrepreneurship education in Ethiopian higher education institutions.

Merih Welay WELESILASSIE

Merih Welay is from Ethiopia. He is an instructor of English language and literature at Aksum University, Tigray, Ethiopia. Currently, he is a Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary. He completed his Primary and Secondary Schools at Hummera Tigray regional state in the northernmost part of Ethiopia. He holds a Bachelor of Arts degree in English Education from Dilla University and a Master's of Education degree in English Language Teaching from Addis Ababa University. He has over 12 years teaching and leadership experience in higher education. His research area of study is mainly on Individual differences in Foreign Language learning, Learner Autonomy, ICT in Education, and also interested in research areas such as the Status, Challenges, and Possible Solutions of Entrepreneurship Education.

Win Phyu THWE

Myanmar

Doctoral School of Education, University of Szeged

Exploring the Factors to Develop Entrepreneurship Education in Myanmar

Everybody accepts the notion that they live in a world that is rapidly changing. It became significant when people get access to apply technology in every sector such as education, economy, and agriculture. The most effective solution to keep updated on these shifts is changing mindset.

The term “entrepreneurship” became popular to think out of the box and to make something different. Entrepreneurship education is being implemented in few countries not only in Europe and Asia. According to Lindner (2019) entrepreneurship education refers to the development of independent ideas and the acquisition of the respective skills and abilities that are necessary to implement these ideas.

Myanmar, the least developing country in Asia needs to find ways to solve the problems that it faces in economy, health, and education. Teacher education, life skills education, inclusive education, and health education are currently practiced in Myanmar. Entrepreneurship education still needs to be developed; meanwhile, there are not theoretical documents of it in Myanmar.

This paper will explore the challenges and possibilities in developing entrepreneurship education in Myanmar. The successful entrepreneurship education program of some countries in Europe and Asia will be examined and analysed to detect the factors to apply in Myanmar.

The results will give suggestions on how to develop and implement Entrepreneurship Education in Myanmar.

Win Phyu THWE

Win Phyu Thwe is from Myanmar. Currently, she is a Ph.D. student at the Doctoral School of Education, University of Szeged, Hungary. She graduated as a teacher educator and holds a position of an assistant lecturer of the Education Studies Department at Taunggyi Education Degree College.

She holds a Master's of Education degree in Educational Administration and Supervision from Sagaing University of Education, Myanmar. Her research area is teachers' professional development.

KONFERENCIA-ELŐADÁSOK

MAGYAR NYELVEN

December 10.

- 10:00 – 10 :20 Pozsonyi Ferenc
A UKids projekt elméleti keretrendszere a pozitív klíma és a tanuló jóllét aspektusából
- 10:20 – 10:45 Józsa Ildikó
Fenntarthatóság és vállalkozói kompetencia kapcsolata
- 10:45 – 11:05 Hercz Mária
Proaktív állampolgárok nem pottyannak az égből. A UKids program rejtett tanterve
- 11:05 – 11:30 Svraka Bernadett
Empátia és közösségi kihívások és hatásrendszerük

A UKids projekt elméleti keretrendszere a pozitív klíma és a tanulói jóllét aspektusából

A hazánkban 2018 és 2020 között adaptált UKids nemzetközi projekt tematikus kihívások útján éri el a vállalkozóképeség fejlődését a résztvevő alsó tagozatos tanulóknál (Hercz, 2018). A tradicionálistól eltérő tanulási technikák és környezet felveti annak lehetőségét, hogy a projekt számos pozitív, eddig feltáratlan hatással is bír, így az előadás célja a pozitív pszichológia és az iskolai klímakutatás fejleményeinek összegző bemutatása egy későbbi kutatás megalapozása végett.

Az ezredforduló gyors és jelentős technológiai-társadalmi változásait – ideértve a digitális bennszülöttek (Tapscott, 2001) és az ún. 21. századi kulcskompetenciákra épülő munkaerőpiac (Davis et al., 2019) megjelenését – az oktatás csak elkésődve és inadekvátan tudta követni. Ismert, hogy az egyenlőtlenségek országonként eltérő mértékben konzerválódtak, ugyanakkor még a legkiemelkedőbb iskolakultúrájú társadalmak esetén is megfigyelhető a tanulói motivációhiány és az iskola iránti negatív attitűd.

A pozitív pszichológia patológiai szemléletet nélkülöző emberképe, az egyén boldogságára és boldogulására törekvő szellemisége (Seligman & Csíkszentmihályi, 2000) válaszkísérletként értelmezhető ebben a kontextusban, oktatásbeli alkalmazhatóságát pedig kiterjedt kutatások igazolják (Soutter et al., 2014). Mindennek ellenére a jóllét fogalma és természete, annak multidimenzionális volta miatt nehezen meghatározható, s ugyanez igaz a vele kapcsolatban álló iskolai klímára is: az iskolai érzetek (Buda, 2010), az iskolaethosz (Kozéki, 1991), a tanár-diák kapcsolat vagy más konstruktum (Barr & Higgins-

D'Alessandro, 2007) egyaránt lehet célravezető vagy hagyhat maga után hiányérzetet.

A klímakutatások ezért legtöbbször önkényesen kijelölt részterületeket vizsgálnak, jóllehet, a pozitív pszichológia esetében már rendelkezésre állnak validált és adaptált mérőeszközök is (például The Satisfaction with Life Scale: Diener, Emmons, Larsen, & Griffin, 1985; EPOCH-H: Láng, 2019).

A két fogalom a UKids projekt kontextusában több területen értelmezhető: (1) manifeszt vagy látens módon megjelenhet a tanulóközpontú és konstruktivista kihívások tartalmában, illetve mérhető változást ad a projektbe bevont (2) tanulók, (3) a tanulók hozzátartozói, (4) a tanárok és az intézmény, (5) a kihívásokat előkészítő és lebonyolító tanító szakos hallgatók, és (6) a UKids kutatócsoport tagjai esetében. A szerző távlati célja annak feltárása, miként változott a projektbe önkéntesen bekapcsolódott egyetemi hallgatók pszichés jólléte a pályaszocializáció tekintetében.

Pozsonyi Ferenc

Pozsonyi Ferenc angol nyelv- és irodalom szakos tanár, társadalomtudományi és gazdasági szakfordító, online újságírás szakirányú kommunikáció szakos bölcsész. Pályája lefedi az angol nyelv tanításának teljes vertikumát, melyet nyelvvizsgáztatás, mentormunka, valamint multimédiás tartalomfejlesztés egészít ki. Jelenleg az ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskolájának doktorandusza.

Kutatásai a pedagógiai értékelés, a pedagógus gondolkodáskutatás és a pedagógusjóllét köré csoportosulnak.

Fenntarthatóság és vállalkozói kompetencia kapcsolata

Előadásomban bemutatom a fenntarthatóságra nevelés területeit és módszertanát, illetve kapcsolódását a vállalkozói nevelés területéhez az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskolában. Előadásom alcíme: A világ jövője, most van a tanteremben („The future of the world is in my classroom today.” – I. W. Fitzwater). A XXI. századra a globális társadalom felelőtlen magatartása olyan kihívásokkal szembesítette az emberiséget, mint a klímaváltozás, környezetszennyezés, a biológiai sokféleség csökkenése, népességgrobbanás, időjárási szélsőségek megjelenése. Mindezen jelenségek megértése, okainak feltárása, a szükséges lépések megtétele az emberiség globális és lokális feladata. A ma tanulóinak jövőképét határozza meg majd mindaz, amit ma teszünk vagy nem teszünk ezekben a kérdésekben. Elkerülhetetlen, hogy a felnövekvő generációk aktívan és tevékenyen vegyenek részt ezen problémák megoldásában, a károk enyhítésében.

A fenntartható fejlődés és környezettudatos magatartás kialakítása a nevelési-oktatási rendszer egyik legfőbb céljává válik. A globális problémák megértéséhez az iskolákból alkalmazásképes tudással, kritikai, innovatív és vállalkozói gondolkodással rendelkező tanulókat kell kibocsátanunk, akik nem csak szorosan tantárgyakhoz kötődő kulcskompetenciákkal rendelkeznek, hanem széleskörű látásmóddal, vállalkozói bátorsággal, empátiával és a jövőbe vetett hittel. Mivel a gyakorlóiskola nevelőtestülete már hamar felismerte a fenti összefüggéseket, számtalan programot indított, melyek a tanulók aktív közreműködését és kreatív jelenlétét igényelte. Előadásom ezen módszertani sokszínűség egyes elemeit mutatja be a tervezéstől a megvalósulásig.

Józsa Ildikó

Az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola általános igazgatóhelyettese és az ELTE TÓK iskolai gyakorlati képzésének irányítója.

Pályáját 1985-ben kezdte alsó tagozatos tanítóként. 1995-től külső iskolai vezetőtanár, majd 2006-ban lett az akkori gyakorlóiskola vezetőpedagógusa. 2013-ban szakvizsgázott, 2015-ben pedagógusminősítési és tanfelügyeleti szakértő lett.

Tanítói munkája mellett a TÓK-on először technika, majd természetismeret tantárgypedagógiát, jelenleg pedig a szakvizsgás képzés mentortanári szakán pedagógiai-szakmai tárgyakat oktat. Speciális területe a

környezetismeret tanítása az 1-4. évfolyamokon. Több nemzetközi és hazai konferencián tartott ebben a témában előadásokat. „A köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából – Komplex Alapprogram bevezetése a köznevelési intézmények számára” programban tréneri és képzői kézikönyvek kidolgozásában közreműködött, illetve „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” Oktatási Hivatal által indított projektben felnőtt-továbbképzési projektet dolgozott ki a természettudományos kompetencia fejlesztésére.

Proaktív állampolgárok nem pottyannak az égből. A UKids program „rejtett tanterve”

Az oktatás és a gazdaság kölcsönös összefüggése, egymásra hatása tudományos evidencia, a gyakorlatban, az oktatást szabályozó dokumentumokban és a taneszközökben, programokban azonban alig tapasztalható ennek megjelenése. A vállalkozói nevelés már az ezredforduló óta az EU által prioritásként meghatározott kulcskompetenciák egyike, amely a köznevelés szabályozó dokumentumaiba is bekerült. A NAT újabb és újabb változataiban tartalmilag és az egyes korcsoportokra vonatkozóan rendszeresen módosult, az azonban egyértelmű, hogy nem kerülhető meg a mai világban. Közismert az a tény is, hogy a kulcskompetenciákat megalapozó képességek, készségek gyökerei kisgyermekkorig nyúlnak

A kisiskolás korban kihívás-alapú tanulással (challenge-based learning), projektekre építve, az életkor sajátosságoknak megfelelő játékosággal megkezdett vállalkozói nevelés, vállalkozóképességre nevelés a későbbi felelős, aktív állampolgári nevelés alapja. Az ELTE TÓK az Erasmus+ KA 201-es keretből finanszírozott UKids nemzetközi projektben 5 ország kutatóival együtt dolgozik 2017 óta a szociális vállalkozóképességre nevelést célzó projekten. Ennek keretében oktatók, tanítóképzésben részt vevő hallgatók, a képzés gyakorlatát vezető, mentoráló tanítók, és alsó tagozatos gyermekek működnek együtt a programban. A tartalmi megvalósításban, az innovációkban fő szerepet a hallgatók és a tanítók, esetünkben a Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola pedagógusai játszottak. Az utolsó évben külső általános iskolákkal is dolgoztunk együtt egy-egy tematikus projekt megvalósításában. Különleges kihívást jelentett az online térben való kivitelezés is.

A nemzetközi projekt elméleti, tartalmi célja egy korábban kifejlesztett keretrendszerre épített szakmai anyagok adaptálása, kipróbálása és továbbfejlesztése volt a különböző országokban, illetve annak megvizsgálása, hogy alkalmasak-e ezek az anyagok a közvetlen oktatásba építésre az egyes országokban. Gyakorlati célja a programban részt vevő alsó tagozatos tanulók szociális vállalkozóképessegre nevelése volt saját élményű egyéni és csoportos projekteken keresztül.

Előadásomban azt mutatom be, hogy a program a kitűzött célokkal együtt miféle hatást váltott ki a tanítójelöltekben, az oktatókban, az oktatói és hallgatói együttműködésben, s hogyan változtatta meg a résztvevő fiatalok és felnőttek (köztük a szülők) szemléletét is. Ahogy a rejtett tanterv fogalmán azokat a hatásokat értjük, amik nem tervezetten, de bekövetkeznek az iskola életében, a UKids program rejtett tantervét ugyanebben az értelemben használom, azokat a hatásokat mutatom be, amelyeket nem céloztunk meg, de bekövetkeztek.

Hercz Mária

Az ELTE TÓK habilitált egyetemi docense, pedagógia szakos tanár. Oktatóként és kutatóként munkája fókuszában az oktatásfejlesztés lehetőségeinek vizsgálata áll mind a köz-, mind a felsőoktatásban.

Kiemelten fontosnak tartja az oktatás különféle szegmensei (vezetők, kutatók, pedagógusok, szülők, pedagógus hallgatók), illetve a nemzetközi és hazai kutatók együttműködését.

A UKids nemzetközi projekt vezetőjeként hazánkban először foglalkozik a vállalkozói nevelés kisgyermekkorai megalapozásának lehetőségeivel.

Empátia, közösségi kihívások és hatásrendszerük

Felgyorsult világunkban egyre kevesebb figyelem jut embertársainkra. A megfelelni vágyás versenyhelyzeteket teremt, miközben akinek segítségre van szüksége háttérbe szorul.

A másság elfogadása, és a rászoruló gyermekek megsegítése a társadalmi befogadás korunk egyik legnagyobb kihívása. A méltányos bánásmód és az egyéni szükségletek biztosítása, túl kell, hogy mutasson minden esélyegyenlőségi törekvésen. Az intézményeknek az inkluzív szemlélet mellett, hátránykompenzációs szerepet is be kell tölteni. Ahhoz, hogy a problémához való hozzáállás társadalmi szinten a legkisebb mértékben változzon, az érzékenyítést a legfiatalabb korosztálynál is prioritásként kell kezelnünk, így esélyt adunk a Magyarországon felnövekvő hátrányos helyzetű cigányság integrálódására is.

A UKids szociális vállalkozó-képességre nevelés projekt empátia kihívásához két összefüggő érzékenyítési gyakorlattal csatlakoztunk. A programok célja, a társadalmi érzékenyítés több területen és több korcsoportban történő megvalósítása, és attitűdformáló szerepének felmérése volt.

A projektsorozat az ELTE TÓK leendő óvodapedagógusai, tanárai, és az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola diákjainak részvételével, a Cegléd - Széchenyi Úti Óvoda Ugyeri Tagóvodájának együttműködésével jöhetett létre. Egymás megismerése különböző kreatív, játékos és kommunikációs gyakorlatokkal valósult meg, melyek során sikeres volt az etnikum előítéletek leküzdése, a különbözőség elfogadása egy közös kommunikációs csatorna által.

A kihívások attitűdformáló szerepe többszörösen bizonyított, ezt a projektbe épített kutatási gyakorlatok hivatottak alátámasztani.

Svraka Bernadett

Egyetemi tanársegéd, az ELTE TÓK Neveléstudományi Tanszékének gyógypedagógus oktatója. Oktatott tárgyai az inklúzió - intervenció - differenciálás témaköréből kerülnek ki.

Az ELTE TÓK Esélyegyenlőségi Bizottságának elnöke, fogyatékosügyi koordinátora.

A Semmelweis Egyetem Mentális Egészségtudományi Doktori Iskolájában folytat kutatásokat a matematikai szorongás epidemiológiája körében.

Húszéves tanítói gyakorlattal rendelkezik, melyet az oktatói és a pedagógiai szakszolgálatnál végzett szakértői munkájában is tud kamatoztatni.

CONFERENCE

PRESENTATIONS IN ENGLISH

11th December

In this channel you can meet the presenters of the scientific section of the conference. Watch them between 2pm and 5pm on 11 December 2020 (Friday), or their recordings later.

14:00 – 14:20	Stella van der Wal-Maris
Entrepreneurial activities for the good of society -
Challenging practice in Dutch primary education
14:20 – 14:40	Inês Pacheco, Maria Inês Ribeiro Basílio de Pinho,
Darida Fernandes, Paula Flores
Education for empathy in Portugal
14:40 – 15:00	Miklós Zsombor Tóth
The importance of rhetoric and communication skills
in the entrepreneurship education
15:00 – 15:20	Kymbat Sovetova
The problems in social emotional learning in
Kazakhstan
15:20 – 16:40	Mária Hercz
Thinking on entrepreneurship education in
Hungarian families

Entrepreneurial Activities for the Good of Society - Challenging Practice in Dutch Primary Education

Social Entrepreneurship Education (SEE) is seen as an opportunity to enable students to respond to local and global challenges (Biesta, 2015). SEE primarily focuses on entrepreneurship. Entrepreneurship education is about “learners developing the skills and mindset to be able to turn creative ideas into entrepreneurial action”(Eurydice, 2016, p. 21). Secondly, SEE is a way to address Sustainable Education. Social entrepreneurs try to tackle issues that are related to environmental, social, and economic sustainability (Strachan, 2018) such as plastic waste, the quality of life, and discrimination. In our research, SEE is conceptualized as education that addresses (a) engagement– empathy, compassion, and care –as an incentive for social entrepreneurship; (b) entrepreneurship – the process of recognizing opportunities, generating ideas, taking initiatives, and creating value –; and (c) the interaction between both (Van der Wal-Maris, 2019). Nowadays, challenging SEE-practices are being developed in the Netherlands (Rigg, E., & Van der Wal-Maris, S., 2020; Van der Wal-Maris, S. J., 2019). At Het Drieluik, a Dutch primary school, education has been designed that aims at enabling pupils to develop as social entrepreneurs. The current study is descriptive and addresses the question of how at Het Drieluik a SEE-unit has been carried out. The study is part of the Erasmus+-project UKids, in which the design of SEE, based on Entrepreneurial Challenge Based Learning Didactics (Lindner, 2018), is investigated. Data were collected by the means of pre- and post-test questionnaires for pupils, pre- and post-interviews with teachers and the school board. SEE in practice Two afternoons a week, the education is organized fully thematic. In workshops, the pupils learn how to investigate a topic, how to use sources, collaborate, deal with feedback, and learn to understand their surrounding world. Six weeks in a row, pupils work on a theme that is cross-curricula. Once a year the subject is connected to learning to behave socially entrepreneurial; in 2019 the theme was: ‘How does the earth feel today?’ *Primarily*, the focus is on becoming engaged. One group of students explores the plastic waste problem. ‘Why does plastic exist?’ ‘If plastic creates so much pollution, why do people use it so much?’ ‘What do we actually use ourselves?’

Additionally, all pupils are challenged to collect plastic waste at home during the weekend, to bring it to school after the weekend, and to store it in the school hall. It appears to be a huge mountain. Without question, the plastic waste problem is clear! *Secondly*, the pupils explore opportunities for contributing to the reduction of the problem. First, the children investigate what already is being done. It turns out that they feel it is without their reach to contribute to reducing plastic waste. The teachers tell them to focus on their own neighbourhood; slowly the pupils discover opportunities! *Thirdly*, ideas for acting are generated. All kinds of ideas come along, e.g., organizing a cleaning campaign, setting up an exhibition with plastic waste artworks, writing to the local supermarket about the use of plastic bags. Before the pupils decide which ideas will be carried out, they consider which ideas are feasible, promising, which will have an impact to the max. Ultimately, the children make small groups around an idea that they want to implement. As a fourth step, initiatives are undertaken. For example, one group contacts the local supermarket manager, explains why plastic bags should be abandoned, and proposes an alternative. Others turn plastic waste into artworks. Three girls organize a cleaning action and appeal to all residents of their town to join in. *As the last step*, the SEE-unit is wrapped up by reflecting on how it contributes to sustainable development, what added value has been created. The created artworks are exhibited, pupils present to parents and teachers their undertaken actions, explain why they did so, and what results they have achieved. Currently, the outline of the Dutch primary school curriculum is being redesigned. In this, the importance of learning how to become responsible actors is recognised. This study contributes to the exploration of suitable education. Children who learn to behave socially entrepreneurial, do not get stuck in social problems but see opportunities to contribute to a better world. Investing time and energy into learning to behave socially entrepreneurial is more than worth it, for the children, for others, and for the world!

Stella van der Wal-Maris

is a professor of Applied Sciences in the field of Future-oriented Education in the Netherlands. Her research groups address two main themes: the use of learning technology in education, and social entrepreneurship education. She mainly conduct practice-oriented research that aims at contributing to knowledge development, the improvement of professional practice in primary education and the improvement of teacher education.

Inês PACHECO, Carla OLIVEIRA, Paula QUADROS-FLORES,
Dárida FERNANDES, Inês PINHO

Escola Superior de Educação, Instituto Politécnico do Porto,
Portugal

With Empathy I (You) Build Knowledge

This is a case study about empathy, in an intrinsic perspective of self-knowledge that promotes (re)construction interpersonal in the classroom. It is concluded that collaborative learning was relevant to solve problems critically and creatively in the class.

The results also revealed that: a) transdisciplinarity promoted meaningful and meaningful learning; b) the compression of the emotional stages of others allowed the self-regulation of each other and with the other, so there were positive relationships, behaviors, and general well-being in the classroom and c) the creation of a class book stimulated problem-solving in a positive empathetic context.

Monteiro PACHECO

Monteiro Pacheco is Master in Teaching Primary School and Maths and Sciences Teaching with 5th and 6th grade. She had made her thesis based on the integration of computational thinking and the 21st century skills in the learning process. Currently, she is working in a technology school where she teaches Information and Communication Technology, initiation of programming, and teaches from 2nd to 9th grade.

Carla OLIVEIRA

Master in Teaching Primary School and Maths and Sciences Teaching with 5th and 6th grade. She had made her thesis based on the integration of computational thinking as a tool for developing students' competencies and abilities. Currently, she is working for a telecommunications network as well as teaching arts and music as an extracurricular subject in an elementary school.

Paula QUADROS

Flores is a Doctor in Educational Sciences in the specialty of Educational Technology. she is an assistant teacher at the Polytechnic School of Education of Porto, coordinator of the Scientific Technical Unit of Supervised Pedagogical Practice, integrates the Research and Innovation Centre in Education and coordinates the IFITIC-Inovar Project with ICT in Initial Teacher Training. Author of national and international scientific articles.

Dárida Maria FERNANDES

Coordinator Professor at the Polytechnic School of Education of Porto. Ph.D. in Didactics, Coordinator of two Masters in Initial Teacher Training. Author of national and international scientific articles, keynote speaker in Mathematics and Teaching Supervision. Author of textbooks and scripts for innovative practices. Integrated researcher of the Research and Innovation Centre in Education. president of the Ethics Committee in ED. Member of the National Scientific

and Pedagogical Council for the Continuous Training of Teachers.

Maria Inês PINHO

Maria Inês Pinho, made her master's thesis and Ph.D. in Cultural Management fields. She managed ESE-IPP's Heritage Management Bachelor was its International Relations Office coordinator. She has attended several national and international academic conferences as a paper presenter and reviewer. She has also international publications. She participated in PAEDEIA Lifelong learning European Union project for Induction issues and nowadays at the UKID's Erasmus+ project she investigates the concept of Entrepreneurship in Education.

Emotional support in learning in schools in Kazakhstan

Nowadays students in schools are from diverse societies. Emotional learning gives a base for positive and safe learning and strengthens the capability of succeeding in their life, careers, and school. Based on a qualitative research, a list of problems was put under consideration in this article. In order to prove their existence, a short questionnaire was organized among schools in Nur-Sultan city. Results based on respondents' (school psychologists') answers indicate that salaries and the scope of work given to school psychologists decrease the level of emotional support which can be given to students.

Emotional support for students and the release of emotional stress in school environment is one of the most important tasks that not only school psychologists but also class teachers and parents face with. School anxiety is a broad expression implying the presence of various worries among schoolchildren about the performance of negative assessment from both teachers and peers. Accordingly, schoolchildren have doubts about the correctness of their behavior. The reasons for the presence of anxiety in schoolchildren are associated with a large load of parents' expectations regarding academic performance, a difficult curriculum to master, an unfavorable learning environment in the classroom, and frequent assessment and examination procedures. The educational system of Kazakhstan provides the presence of a psychologist in educational institutions, but some gaps need to be filled for the benefit of the emotional state of students.

The purpose of this article is to identify urgent problems on the issue of emotional support for schoolchildren in Kazakhstan and to offer potential solutions.

Kymbat SOVETOVA

Kymbat Sovetova is from Kazakhstan. Currently, she is a second-year Masters of Science degree student in Applied Mathematics at John von Neumann Faculty of Informatics Obuda University, Budapest, Hungary. She holds a Bachelor's degree from the Economics University in Karaganda, Kazakhstan. She has experience studying at Krakow University in Krakow, Poland.

Her research study is on developing metacognitive components of mathematical thinking, and improving already existing methods of assessment used for evaluation of metacognitive skills while solving mathematical problems among high school students in Kazakhstan.

Thinking on Entrepreneurship Education in Hungarian Families³

“Becoming an entrepreneur is a dynamic, creative and long-lasting developmental process. The basic skills and attitudes could evolve from the very early years but its “know-how” is unclear. There is a great challenge for the educators and consequently for the researchers and theorists to find the methodology for the successful education for the students of the new net-generations Z or Alpha (Tari, 2015; Turner, 2015). Actually, parents should be considered as educators.” (Hercz, Pozsonyi & Flick-Takács, 2020: 45)

Based on the results of the foregoing researches it can be stated that schools and education need an urgent paradigm shift: student-based education and joyful learning should no longer be a slogan but reality. Similarly, and in parallel with this, principles and values of education in the family, and parental views on children’s development and its support needs to be revised in order to be able to bring up happy and proper people for the future.

Our research invites the reader to discover a less-discussed field of the parental thinking studies. Present paper focuses on the pedagogical aspects of parents’ thinking in order to get acquainted with some peculiarities of it. We were seeking for the answer: to what extent can

³ This lecture based on Hercz, Pzsonyi & Takács (2019) work; DOI: <https://doi.org/10.2478/dcse-2019-0023>

its mindset support or retain the development of entrepreneurial competence, one of the key competencies of the 21th century?

Our quantitative research applied a questionnaire with 101 items and a reliability of Cronbach- α =0.856, N=1146.

Respondents filled the forms from different regions and social classes in Hungary. Results indicate that parents are aware of the 21th-century ideal; however, their educational views suggest conservative practice which is less supportive for the formation of entrepreneurial skills.

Mária HERCZ

Associate professor with habilitation at Eötvös Loránd University Faculty of Primary and Pre-School education, and teacher of pedagogy.

Her educator and researcher work focuses on educational development in public and tertiary education. The cooperation between different agents of education (leaders, researchers, teachers, parents, teacher candidates), and domestic and international researchers is highly important to her.

As the leader of the UKids international project, she is the first who investigates the possibility of establishing entrepreneurship education in childhood.

The Importance of Rhetoric and Communication Skills in Entrepreneurship Education

Nowadays more and more young people want to be entrepreneurs, but only a few of them are prepared to consider setting up and managing their own business as a realistic career option.

The lecture covers the development of rhetoric and communication education in Hungary in the past and seeks to demonstrate the current situation: the status of entrepreneurship teaching programmes in elementary and secondary education in Hungary. In order to obtain the required information, both a qualitative methodology and a quantitative approach were used, resulting in the analysis of one of them: the annual 'Christmas Fair' project of Széchenyi István Secondary Vocational School of Trade (Budapest, Hungary) which served as a case-study and was the source of the data collected from observation and surveys.

The lecture also demonstrates that deficiency in communication skills can mar the expertise in other skills and why it should be considered as an integral part of entrepreneurial skills. As rhetoric and communication skills play vital roles in entrepreneurs' success in my lecture I seek to restore rhetoric to the curriculum as an overarching and integrating theory for communication.

The lecture concludes that it is essential for children to have contact with modern – on classical rhetoric studies based – communication theories in entrepreneurship education programmes, since the aim of

these is to instill and develop important personal characteristics that will be crucial for those wishing to become entrepreneurs.

Successful ones. The main target group of the lecture/research is secondary education, but it connects primary, secondary, and tertiary education as well.

Zsombor M. TÓTH

He is a senior lecturer (Eötvös Loránd University Faculty of Primary and Pre-School Education, Department of Hungarian Language and Literature), secondary school teacher (English, Business English, Hungarian Language and Literature; BGSZC Széchenyi István Secondary Vocational School of Trade (Budapest, Hungary).

His main scientific interests are the applied fields of linguistics (mainly applied rhetoric). The main aim and purpose of his researches are to show and to search for new ways and methods in and of teaching and applying rhetoric, and to highlight possible pathways between rhetoric and other social sciences such as political science, text linguistics (eg. academic writing) or literature (eg. literary theory, text reading comprehension/analysis).

Title of doctoral dissertation: "Public rhetoric. Metaphors and myths in the Hungarian political speeches" (2015.)

MÓDSZERTANI ELŐADÁSOK ÉS KEREKASZTAL

December 12.

10:00 – 10:40 KÖSZÖNTŐ ÉS OKTATÓI ELŐADÁSOK

10:00- 10:05	Csíkos Csaba dékánhelyettes köszöntője
10:05 - 10:20	Sándor Mónika Szociális kompetenciafejlesztés lehetőségei a UKids program keretrendszerében
10:20 - 10: 40	Tóth Miklós Zsombor Kreatív írás, mint a nyelvi önkifejezés és önmegvalósítás eszköze

10: 40 – 12:05 ELTE TANÍTÓ-ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR HALLGATÓI ELŐADÁSAI

Ld. részletesen 63 – 73. o.

12:10 - ELTE GYERTYÁNFFY GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGUSAINAK SZEKCIÓJA

Ld. részletesen 75 – 85. oldal

SZAKMAI KEREKASZTAL BESZÉLGETÉS

Hogyan építhető be az óvoda és az iskola hétköznapijaiba a szociális vállalkozóképességre nevelés?

Ld. részletesen: 87. oldal

A szociális kompetenciafejlesztés lehetőségei a UKids program keret- rendszerében

A UKids program egy, a szociális vállalkozóképesség fejlesztésére létrehozott nemzetközi program. A programban öt másik európai ország mellett Magyarország, ezen belül is 2018-tól kezdve az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kara is lehetőséget kapott arra, hogy a programban kidolgozott elemekre építve 8-10 éves gyerekekkel osztálytermi környezetben projekteket valósítson meg. Az ELTE TÓK Neveléstudományi Tanszékén dr. habil. Hercz Mária vezetésével alakult kutatócsoport elsődleges feladata az volt, hogy a programelemek gyakorlati megvalósítását a gyakorlóiskolákkal és a programba bevont hallgatókkal koordinálja.

Ennek első lépéseként workshopokat rendeztünk, amelyben a tanító szakos pedagógushallgatókkal megismertettük a programhoz kapcsolódó „kihívásokat”, majd az érdeklődő és motivált hallgatók egy csoportjával megkezdtuk az egyes projektek gyakorlati megvalósításának kidolgozását. A nemzetközi egyeztetések során kiderült, hogy melyek azok a kihívások, amelyeket elsőként valósítunk meg. Az implementáció első lépéseként a hallgatók bevonásával magyar nyelvre fordítottuk a szakmai anyagokat, elkészültek a tanári útmutatók és a gyerekek által használt munkafüzetek is. A konkrét gyakorlati megvalósítást megelőzte egy kutatás, amelyben elsősorban a gyerekek már meglévő nézetrendszerét szerettük volna feltérképezni a program által fejlesztendő szociális kompetenciákkal kapcsolatban. Így vizsgáltuk, hogy a program bevezetése előtt hogyan vélekednek a 8-10 éves gyerekek a programban kiemelt fontosságú fogalmakról, mint az együttműködés, a siker, illetve a kihívás. Kutatási hipotézisünk az volt, hogy ezen fogalmak szociális reprezentációiban a program hatására meg fognak jelenni a UKids program tartalmi elemei.

A fogalmi reprezentációk vizsgálatára a Verges (1992) és Moscovici (2001) által leírt módszert alkalmaztuk. Ennek során arra kértük a gyerekeket, hogy mondjanak 5-5 szót, ami az adott fogalmakról eszükbe jut, majd ezekből az asszociációkból állapítottuk meg a hozzájuk tartozó szociális reprezentációk központi magjait és perifériás elemeit. A szociális reprezentációk vizsgálatában korábban leírtak (Sándor et al., 2013) alapján elmondható, hogy egy adott fogalom központi magja nagyon stabil, ellenáll a külső hatásokkal szemben és csak perifériás elemeken keresztül, lassan változik. Ezzel szemben egy fogalmi reprezentáció perifériás elemeire jellemző, hogy könnyebben alakítható, így feltételezéseink alapján ezeken keresztül mérhető, hogy az adott program kulcselemei megjelennek-e benne. Ennek okán az ezzel kapcsolatos vizsgálatainkat a projektek megvalósítása után megismételtük.

Eredményeink alapján a vizsgált fogalmak szociális reprezentációinak perifériás elemei érzékenyen reagáltak a UKids program által közvetített értékekre, valódi tanulás történt, a gyerekek válaszaiban azonosítani tudtuk az egyes fogalmakhoz tartozó elemeket.

Sándor Mónika

Sándor Mónika az ELTE Bölcsészettudományi Kar pszichológia szakának elvégzése után újságíróként, majd kvalitatív kutatói munkakörökben dolgozott. 2001-től a Magyar Tudományos Akadémia Összehasonlító Pszichológiai Tanszékén tanársegéd, majd 2005-től adjunktus. Dr. Fülöp Márta vezetésével számos nemzetközi és hazai kutatásban vett részt elsősorban a gyermekkori versengés, valamint a győzelem és a vesztes kezelésével kapcsolatban. Munkáját a doktori fokozat megszerzése után az ELTE Tanító- és Óvóképző Karának Neveléstudományi Tanszékén, mint adjunktus folytatta, jelenleg gyakorlati képzésfelelős a Kisgyermeknevelő Szakon. A részképességek fejlesztésével, ezen belül is a szociális képességek gyermekkori alakulásával kapcsolatos kutatásainak fontos területe az együttműködés gyermekkori alakulásának tanulmányozása. 2018-tól dolgozik a UKids programban és az ELTE által koordinált EFOP 3.1.2. programok fejlesztésében és kivitelezésében.

Kreatív írás mint a nyelvi önkifejezés és önmegvalósítás eszköze

Kreativitás, önkifejezés, önmegvalósítás – a 20. század utolsó harmadától kezdve a mindennapokban és modern pedagógiai törekvések során szinte kivétel nélkül ezekkel a fogalmakkal találkozhatunk a leggyakrabban. Mind többet hallhatunk és olvashatunk az idegen és anyanyelvi módszertanokban a kreatív írásról mint lehetséges módszerről.

Előadásomban az individuális humanizmus eszmeiségéből kiindulva sorra veszem a kreativitással kapcsolatos fogalmakat és elméleteket, tisztázom és elkülönítem a kreatív írás két alapvető fogalmát: a művészi írást fejlesztő eljárásmodot, valamint az oktatásban alkalmazott fogalmazástanítási módszert. Bemutatom a tanórákon alkalmazott „kreatív írás” nemzetközi és hazai előzményeit, majd összegzem a kreatív írásgyakorlatok legfontosabb módszertani vonatkozásait.

A szövegalkotás vagy fogalmazástanítás a retorikai gyakorlatból került át a mai iskolába: évszázadokon át írtak a kisebb-nagyobb diákokkal a retorikai előgyakorlatok során meséket, elbeszéléseket, leírásokat. Igen népszerűek voltak az ún. chria gyakorlatok, amikor egy tételre – egy szállóigére (ez a chria) – kellett beszédet írniuk a diákoknak, majd azt előadniuk. A retorika és a szövegalkotás mindig kapcsolatban volt egymással, ennek a kapcsolatnak a nyomai ma is megfigyelhetők, sőt ez a kapcsolat megerősíthető. Az írás folyamata igen összetett kognitív folyamat, de tanítható és tanulható. Az írás nemcsak eszköz lehet, de az íráskészség fejlesztése maga is célá válhat. Az oktatás célja ez esetben az, hogy kifejlessze a tanulóknak a képességet, hogy önállóan tudjanak írott szövegeket létrehozni.

Az előadás végén bemutatom a téma hazai szakirodalmát, jeles képviselőit, s példagyűjteményeket ajánlok, melyek gyakorlatai a tanórákon alkalmazhatók az íráskészség fejlesztésére. Az előadás gyakorlati részében kitérek a UKids nemzetközi projekt keretein belül megvalósult kreatív írásgyakorlatra (Storytelling Challenge A1), mely tökéletesen példázza, hogy a kreatív írás kreatív alkotói és önmegvalósítási folyamat.

M. Tóth Zsombor

Egyetemi adjunktus az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Karának Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszékén, középiskolai tanár (angol nyelv és irodalom, szakmai idegen nyelv (angol), magyar nyelv és irodalom) a BGSZC Széchenyi István Kereskedelmi Technikumában Budapesten

Fő kutatási területe az alkalmazott nyelvészet, azon belül is elsősorban az alkalmazott retorika. Kutatásai során célja új lehetőségek és módszerek feltárása a retorika alkalmazásában és tanításában, valamint rámutatni az átjárási lehetőségekre a retorika és más társadalomtudományok között, mint az irodalom- vagy a politikatudományok. Doktori értekezésének címe: Közéleti retorika. Metaforák és mítoszok a magyarországi politikai beszédekben (2015).

ELTE TANÍTÓ-ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR HALLGATÓI ELŐADÁSAI

10:40 - 10:50	Eszes Réka
(Papír)színház az egész világ
11.00 - 11:15	Pátkai Anna
Zsiráf nyelv, érzelmek és érzelmi nevelés
kisiskoláskorban
11:15 - 11:35	Márföldi Nóra
UKids Empathy Challenge: tervezés és munka a
gyerekekkel
11:35 - 11:45	Csizmadia Mariann
Marci és az újrahasznosítás, foglalkoztató könyv a
UKids program keretében
11:45 - 12:05	Bodnár Gréta és Kiss-Kuhár Anna
"Be a Yes!": erősségek felfedezése kisiskolás korban

(Papír) színház az egész világ, a papírszínház használata fiatal tanulók angol tanításában

A mesélés számtalan fejlesztő hatással bír, melyek kiválóan alkalmazhatóak az oktatás szinte minden területén, többek között a nyelvoktatásban is. Kutatásom során a mesélés fejlesztő eredményei mellett, a papírszínház nevű eszközre fordítottam figyelmet, amely egy, az idegennyelv-oktatásban nem sok esetben használt kellék Magyarországon. A vonatkozó szakirodalom áttekintése után az derült ki, hogy az oktatási célhoz megfelelő mese megtalálása kiemelkedően fontos. A harmadik, illetve negyedik osztályos korosztályra koncentrálva készült a kutatás, melynek oka, hogy ezeken az évfolyamokon már minden általános iskolában kötelező egy idegennyelv-oktatása, így a mesélés, illetve a papírszínház alkalmazása képességfejlesztő módszerként tud megjelenni.

Kutatásom célja a mesélés, illetve a papírszínház oktatásban – különösen az idegennyelv-oktatásban – való alkalmazásának előnyeit felfedezni és bemutatni. További célom volt szemléltetni a papírszínház alkalmazásának módját, praktikus tanácsok, ötletek felsorakoztatásával, így segítve a papírszínház módszerével ismerkedőket.

A vizsgálat két részből áll: egy interjúból, illetve egy óraterv elkészítéséből és kipróbálásából. Az előbbi egy, a papírszínházat már évek óta használó, tanítóval készült. Ezzel az volt a célom, hogy jobban beleláthassak a papírszínház használatának előnyeibe, hátrányaiba és egyéb jellemzőibe, egyúttal képet kaphassak a papírszínház

működéséről valódi környezetben. Készítettem továbbá egy óratervet, amelyet ki is próbáltam egy ötödikes tanulócsoport angolóráján, hogy meg tapasztalhasam az esetlegesen felmerülő problémákat, továbbá példát mutathassak a papírszínház idegen nyelvi órába történő beépíthetőségére.

Az eredmények rámutattak arra, hogy a mesélés és a papírszínház kiváló eszközök lehetnek az idegennyelv-oktatásban, így adva lehetőséget a pedagógusoknak, hogy tovább színesíthessék tanóráikat.

Eszes Réka

Az ELTE Tanító- és Óvóképző Karának negyedéves, tanító szakos hallgatója angol műveltségterületen. Kutatásainak témája a mese használatának fontossága az oktatásban, különös tekintettel az idegennyelv-oktatásra. E témán belül a papírszínház, mint egy, a meséléshez kiválóan használható eszköz fejlesztő hatásait, használatának lehetőségeit tárta fel.

Érzelmektől a „zsiráfnyelvig” – érzelmi nevelés kihívás-alapú tanulással

Az elmúlt évtizedben egyre több nemzetközi és hazai kutatás szólt az érzelmek jelentőségéről. A gyermekek nehezen fogalmazzák meg, s nehezen kezelik érzelmeiket, ezért erre intézményesen szükséges őket megtanítani, s ha lehet, minél fiatalabb korban. De hogyan? A UKids nemzetközi projekt keretén belül a kutatók erre keresték a választ, egy 16 alprojektből álló keretrendszer kidolgozásával. Kutatásom tartalmilag e programba illeszkedik, melynek hazai célja a módszertani anyagok magyar adaptációja, továbbfejlesztése.

Munkám középpontjában az *Empathy Challenge* (Empátia kihívás) állt, amelynek része a mindfulness, továbbá az erőszakmentes kommunikáció, vagyis az ún. „zsiráfnyelv” megtanítása a gyermekeknek. Kutatásom célja egy új, saját, szakirodalomra épülő, rövid időszakot átölelő program kifejlesztése volt 3-5. évfolyamosok számára. Az életkori sajátosságoknak megfelelő játékos formában, a gyermekek aktív tanulására építettem a projektet, amelyet két iskolában tanulóval próbáltam ki. Pilot kutatásom során öt alkalmas foglalkozást tartottam két, különböző osztályban. Kutatásom fontos része volt a kifejlesztett foglalkoztató füzet, amelyet kutatási eszközként is használtam: a gyermekek által kitöltött füzeteket dokumentumelemzésnek alávetve vizsgáltam a foglalkozások hatásait. Ezt a módszert a kvalitatív trianguláció követelménye miatt kiegészítettem kvantitatív módszerrel, kérdőívvel, illetve saját, valamint a tanítók megfigyeléseivel. Az elemzések egyértelműen mutatják a megvalósított projekt eredményességét.

A tapasztalatok alapján elértem céloim, sikerült egy hatékonyan működő szociális készségfejlesztő kihívást tervezni, amely elősegítheti a gyerekek érzelmi fejlődését.

Pátkai Anna

2017-ben kezdte tanulmányait tanító szakon az ELTE TÓK-on ének-zene műveltségterületen. Kutatása tartalmilag a UKids nemzetközi projektbe illik bele. Központban az empátia kihívás (Empathy challenge) amelynek része a mindfulness, és az erőszakmentes kommunikáció, a Zsiráfnyelv megtanítása a gyermekeknek. Egy magyarországi iskola harmadik és negyedik osztályos diákjaival végezte el a kutatást. Célja volt a módszertani anyagok magyar adaptációja, továbbfejlesztése. Kutatási eszközként kifejlesztett a gyerekek számára egy foglalkozás füzetet, valamint foglalkozásokat vezetett.

Az érzékenyítés szociális kompetencia fejlesztésében rejlő lehetőségeinek vizsgálata

Kutatásom a szociális kompetenciát fejlesztő, multikulturalitásra nevelő iskolai érzékenyítést állítja középpontba, melyet egy általam kialakított Afrika tematikájú érzékenyítő program során vizsgáltam. Munkám a UKids nemzetközi projekt „Empathy Challenge” részeként valósult meg. Kulturális és tudományos tévképzeteket igyekeztem átformálni kihívás-alapú aktív tanulással. Céлом egy olyan tanításba illeszthető érzékenyítő program létrehozása volt, amely fejleszti a tanulók szociális kompetenciáját, erősíti proszociális magatartásukat, toleranciára és elfogadásra neveli őket, továbbá formálja szemléletmódjukat. Kutatásom alapkérdései a következők voltak: (1) Létrehozható-e egy olyan tanításba beilleszthető érzékenyítő program, amely a gyerekek érdeklődésének és életkori sajátosságainak megfelelően az aktív tanulásra építve formálja a tanulók prekonceptióit más kultúrával kapcsolatban? (2) Vizsgálható-e, s ha igen, milyen módon a gyermekek külföldiekkel kapcsolatos attitűdjei, ismeretei? (3) Kimutatható-e a változás az érzékenyítés hatására a résztvevők afrikaiakkal kapcsolatos ismereteiben, attitűdjeiben? (4) Hogyan gondolkodnak a tanulók önmaguk vonatkozásában a szociális kompetenciájukról, úgymint az empátiáról, a segítőkézségről, az együttműködési képességről? Feltételeztem, hogy: (1) Az ötödikes tanulók ismeretei az afrikai kontinensről túlnyomórészt hiányosak, általánosságban előítéletekre épülnek. (2) A tanulók Afrikára vonatkozó ismereteiben, attitűdjeiben pozitív változás történik az érzékenyítés hatására. Az érzékenyítő program résztvevői egy Budapest külső kerületében elhelyezkedő általános iskola 5. osztályos (10-11 éves) tanulói voltak, akik nyolc foglalkozáson keresztül ismerkedtek meg a kontinens sokszínű földrajzával, kultúrájával és problémáival. Az érzékenyítés megkezdése előtt félig strukturált interjút készítettem a programban résztvevő osztály osztályfőnökével. Ennek során megismertem az osztályközösség jellemzőit, a pedagógus szemléletét, nevelési-oktatási stratégiáját a szociális kompetencia fejlesztéssel kapcsolatban. A tanulók Afrikával kapcsolatos prekonceptióit, ismeret-jellegű tudásukat és attitűdjüket a program megkezdése előtt, közben, majd a foglalkozássorozat végeztével is vizsgáltam. Az előzetes tudásszerkezet

feltérképezését szabad szóasszociációs teszt és projektív rajzteszt segítségével végeztem. A kutatási módszerek eredményeinek feldolgozása rámutatott a tanulók Afrika képében jelenlévő előítéletekre, a velük szemben érzett társadalmi távolságérzetükre. Ezeket a későbbi foglalkozások reflexióinak az elemzése is megerősítették. Kvantitatív módszerek közül kérdőíves kutatást végeztem a tanulók érzékenyítés hatására történő tudásszintbeli változásainak, illetve attitűdjeinek felmérésére. Kutatásomban emellett megvizsgáltam az összefüggést a tanulók Afrikával kapcsolatos attitűdje és más népekkel szemben tanúsított hozzáállása között, illetve a tanulók saját önértékelése alapján kirajzolódó énkép (elsősorban a tolerancia és az empátia vonatkozásában) között. Az eredményességet vizsgáló módszerek alátámasztották, hogy az érzékenyítés hatására a tanulók Afrikáról alkotott képe pozitív irányba változott, távolságérzetük csökkent. A tanulók aktívan, lelkesen vettek részt a foglalkozás minden óráján, Afrikáról alkotott tudásukban és attitűdjükben pozitív változás figyelhető meg a kérdőíves vizsgálatban a foglalkozássorozat elején mért eredményekhez képest. Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy a létrehozott érzékenyítő program tapasztalataiból, eredményeiből módszertani sajátosságainál fogva nem vonható le általános következtetés, de véleményem szerint kutatásom bizonyítja, hogy a hiányos ismeretek milyen hamis képet is alakítanak ki bennünk egy-egy témakörrel kapcsolatban és ezzel milyen hatással vannak érzelmeinkre. Ez a kihívás arra hívta fel a figyelmet, hogy mennyire fontos is lenne a sokrétű együttműködés megteremtése és további hasonló tanításba illeszthető érzékenyítő program létrehozása hazánkban.

Márföldi Nóra

2020-ban informatikai műveltségterületes tanító szakos hallgatóként végzett az ELTE TÓK-on. Jelenleg Belgiumban él. Egyetemi éve alatt önkéntesként aktív részese volt a Magyar Afrikai Társaság munkájának. 2018-tól a UKids nemzetközi kutatóműhely tagjaként egy saját fejlesztő kísérlet jellegű projektet tervezett, melynek középpontjában a szociális kompetenciát fejlesztő, multikulturalitásra nevelő iskolai érzékenyítést állította középpontba, amelyet egy általa kialakított Afrika tematikájú érzékenyítő program során vizsgált.

Marci és az újrahasznosítás, foglalkoztató könyv a UKids program keretében

Schönberger Vandával és Nánási Katalinnal közösen készített munkánk során a UKids program keretein belül a „Az újrahasznosítás, mint értékteremtés” kihívást gondoltuk újra. Ez a kihívás felhívja a figyelmet egy fontos, és mindenkit érintő problémára. Már egészen kisgyermekkortól a szelektívgyűjtésre kell ösztönözni, nevelni a gyerekeket, hiszen ezt viszik tovább ahogyan növekednek.

A foglalkoztató könyvet 8-12 éves korosztály számára írtuk. A gyerekek vizuális, tájékozódási, valamint gondolkodási és logikai képességét is fejleszti a könyv. A fenntarthatóságra, környezettudatosságra, valamint az olvasóvá nevelés együttesen alkották célrendszerünket.

Konkrét célunk a foglalkoztató könyvvel, hogy a gyerekek játékos módon sajátítsák el a főszereplővel együtt az újrahasznosítás és a szelektíven gyűjtés nagyszerűségét és fontosságát. Meg szeretnénk mutatni a gyerekeknek, hogy ezekkel az apró dolgokkal segíthetünk Földünknek, és a természetnek. Azt szeretnénk, hogy a gyerekek ne kötelező feladatként fogják fel ezt a dolgot, hanem jó cselekedetként és játékként.

A könyvben egy tanulási folyamat megy végbe, mesébe burkolva. Egyes feladatok segítik a gyerekeket a szelektív gyűjtő kukák felismerésében és megismerésében. A könyvet az életkori sajátosságoknak megfelelően, a gyermekek által ismert és alkalmazott szókinccsel fogalmaztuk meg, ezzel is segítve a könnyebb megértést. Egyes mondatok rendszeresen ismétlődnek a történetben, mely a

nyomatékosítást szolgálja. A könyv úgy épül fel, hogy az olvasó segítsen a főszereplőnek elvégezni a „feladatokat”. A könyv végén mindent, amit elsajátítottak a gyerekek, egy színezővel és egy kreatív feladattal mutathatnak be.

Csizmadia Mariann

Csizmadia Mariann, az ELTE másodéves tanító szakos hallgatója magyar nyelv és irodalom műveltségterületen. Tudományos munka végzésére a Vállalkozói nevelés kihívás alapú tanulással c. kurzus motiválta. Fontosnak tartja azt, hogy a gyerekek nevelését már kisgyermekkorban elkezdjük, hiszen ekkor a legfogékonyabbak. Érdeklődési körük tág, mindent tudni szeretnének a világról, fontos számukra a pozitív visszacsatolás, abban, amit csinálnak.

„Be A Yes!” – Erősségek felfedezése kisiskolás korban

A pedagógusok számára minden tanóra, minden gyermek, minden nap újabb és újabb kihívásokat tartogat, csak úgy, mint az, hogy a folyton változó világ a pedagógiai szemléletre, eszmékre, irányzatokra is hatással van, amelyeket érdemes követniük, hogy munkájuk hatékonyabb, eredményesebb legyen. Kutatásunkat azért is végeztük el, hogy utána járjunk egy viszonylag új keletű terület, a szociális kompetenciák, a szociális vállalkozóképeség fejlesztésének, és megbizonyosodjunk arról, hogy valóban olyan követendő példa-e, mint ahogyan azt a nemzetközi szakirodalom állítja.

A nemzetközi projektnek, melyhez 2018-ban csatlakoztunk, célkitűzése, hogy a vállalkozóképeséget már egészen fiatal kortól fejlessze egy olyan program keretein belül, amely során a gyerekek aktív tanulással, játékos tevékenységekkel sajátíthatnak el kulcsfontosságú képességeket. Egy budapesti, külső kerületi iskola negyedik évfolyama számára adaptáltuk a UKids program Be a Yes! kihívását, mely Howard Gardner többszörös intelligencia elméletére épült, és magyarul a „Mondj igent magadra!” címet kapta. Foglalkozás-sorozatunk játékos keretek között a tanulók önértékelési, együttműködési és reflektív gondolkodási képességének preventív célú fejlesztésével foglalkozott.

Kombinált kutatási stratégiával vizsgáltuk a tanulók e három képességét elő- és utóvizsgálat során is. A stratégia része volt kvantitatív oldalról a tanulói, szülői és pedagógusi kérdőív, kvalitatív oldalról a tanulói interjú, résztvevő megfigyeléseink és a foglalkozásokon használt tanulói tervezőfüzet. A kvalitatív trianguláció, illetve az alkalmazott kutatási eszközök komplexitása, használata hozzájárult ahhoz, hogy érvényesebb képet alkossunk a programban résztvevő tanulók vizsgált képességeiről.

Eredményeinkből az látható, hogy a tanulók önértékelési és reflektív gondolkodási képessége változott, vélhetően a foglalkozások hatására (is). Együttműködési képességük még, ha kis mértékben is, de szignifikánsan

erősödött. A tanulók, a pedagógusok visszajelzései és saját résztvevő megfigyeléseink alapján kijelenthetjük, hogy sikeresen adaptálni tudtuk az eredeti elképzelés, részben módosított változatát. A foglalkozások sikerének könyveljük el már azt is, hogy a gyerekek elkezdtek gondolkodni magukról, elemzik magukat és keresik azt, amiben erősek, amilyen területen hatékonyabban sajátíthatják el az új ismereteket, legyen az egy tantárgy vagy bármilyen iskolán kívüli terület. Ennek tükrében úgy gondoljuk, hogy más magyarországi iskola osztályába is beépíthető, akár mini tréningként, akár egy-egy foglalkozás, tanóra keretében. Véleményünk szerint tehát van helye az interdiszciplináris szemléletű oktatásnak Magyarországon is. A létrehozott oktatási csomag részét képező tanári kézikönyvet, tanulói foglalkoztató füzetet és módszertani videót bátor szívvel ajánljuk bármilyen pedagógus számára tanulóinak megismerésére.

Bodnár Gréta

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem negyedéves, tanító szakos, ember és társadalom műveltségterületes hallgatója. Kiss-Kuhár Annával közös kutatásuk témája a szociális vállalkozóképeség fejlesztése, ezen belül is a tanulók önértékelési, együttműködési és reflektív gondolkodási képességének preventív célú fejlesztése. Egy magyarországi iskola negyedik évfolyama számára adaptálták a UKids program „Be A Yes!” kihívását, foglalkozásokat vezettek, valamint létrehoztak egy oktatási csomagot pedagógusok számára.

Kiss-Kuhár Anna

Az ELTE végzős, tanító szakos hallgatója ember és társadalom műveltségterületen. Korábban társadalmi tanulmányok, majd kisebbségpolitika mesterszakot végzett, melyek során elmélyült a kvantitatív és kvalitatív kutatási módszertanban. Ez segítette tanító szakon végzett tudományos munkáját. Kiemelten fontosnak tartja, hogy a gyerekek gondolkodók, a másik iránt nyitottak, magukat egyre inkább megismerők, egymásnak és maguknak visszajelzést adók legyenek. Bodnár Grétával készített közös kutatásuk során a UKids Kutatóműhely tagjaiként a „Mondj igent magadra!” kihívást adaptálták egy budapesti általános iskola negyedik évfolyama számára. A tanulók önértékelési, együttműködési és reflektív gondolkodási képességének preventív célú fejlesztésével foglalkoztak.

ELTE GYERTYÁNFFY ISTVÁN GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA PROJEKTBEMUTATÓI

12:30 - 12:50	Sztankovics Zsuzsa
Ötletelés kihívás: fenntarthatóságra nevelési projekt
alsó tagozatban
12:50 - 13:10	Bódy Zsuzsanna
Teremtsünk értéket! Ötletelés kihívás online térben
családi együttműködéssel
13:10 - 13:30	Grajzer-Vári Boglárka
Történetmesélés kihívás negyedik évfolyamban: az
osztály hangoskönyve
13:30 - 13:50	Józsa Ildikó Tégy a közösségért!
Fenntarthatóságra nevelés kihívás-alapú tanulással
13:50 - 14:10	Józsa Ildikó
Jót egyél, hogy jól legyél!

Ötletelés kihívás: fenntarthatóságra nevelési projekt alsó tagozatban

A UKids programon belül a 3.b osztályban a gyerekekkel és közvetlen kollégámmal az almát választottuk projektünk témájául. Fontos volt számunkra, hogy a jól ismert, sokszor hétköznapi tartott, mindenki által elérhető gyümölcs presztízsét emeljük, az egészséges táplálkozásban betöltött szerepét pedig még jobban kihangsúlyozzuk.

Témaindító beszélgetéssel gyűjtöttük össze a meglévő ismereteket és az ötleteket. Kutatást végeztünk a könyvtárban és az interneten, hogy többet tudjunk meg az almáról. Meglátogattuk a közeli termelői piacot, ahol az egyik almaárus bemutatta az általa árusított almafajtákat. A gyerekek csoportokban költőpénzt kaptak (50 Ft/fő), ebből szabadon vásárolhattak az almából. A megvásárolt almát közösen fogyasztottuk el az iskolában. Alma formájú jegyzetömböt is készítettünk.

Egy témához illő meséhez meseillusztrációkat terveztünk, majd megszerkesztettük az általunk elképzelt mesekönyveket. A megvalósítás kiemelkedő feladata a mesekönyv illusztrációinak elkészítése volt. A gyerekek egyénileg, párban, vagy kiscsoportban is dolgozhattak. A megismert mese szövegéhez illeszkedő képek elkészítését valós feladatként élték meg, az volt a céljuk, hogy az általuk illusztrált történet valóban alkalmas legyen akár arra is, hogy könyv formájában a boltokba kerüljön.

A gyerekek a kreatív alkotás örömein keresztül elmélyítették ismereteiket a helyes és egészséges táplálkozásról. Tapasztalatokat szereztek a pénz értékéről, a pénzzel való gazdálkodásról. Bepillantottak a könyvszerkesztés és -illusztrálás világába, fejlődött a problémamegoldó gondolkodásuk és az együttműködési készségük.

Fejlődött szociális érzékenységük, kommunikációjuk, társas kapcsolataik.

A téma lezárásakor a következő gondolatokat fogalmazták meg a gyerekek:

*„Az egészséges dolgok körülöttünk vannak, csak észre kell venni őket.
Közösen jobban megy az alkotás, mint egyedül.”*

Sztankovics Zsuzsanna

Sztankovics Zsuzsanna az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola tanítója. Több, mint harminc éves pályája során huszonöt évet hátrányos helyzetű térségben töltött. A gyakorlóiskolában részt vesz a tanítójelöltek gyakorlati képzésében, gyakorlatvezetőként azt vallja, hogy bár a későbbi tanítói munkához fontos elsajátítani a jó alapokat, de ettől önmagában még nem válik valaki automatikusan jó pedagógussá. Ennek sikeréhez szükséges egy olyan személy, aki követendő példaként tud kiállni a gyerekek elé a tanítási órákon.

Teremtsünk értéket! Ötletelés kihívás online térben családi együttműködéssel

A kihívás célja, hogy megmutassa a tanulóknak, hogy értéket létrehozni fáradságos, hosszú folyamat, amihez sok ember közös munkája szükséges. A XXI. században az érték létrehozásánál fontos szempont annak fenntarthatósága. Amikor fenntarthatóságról beszélünk a tanulókkal, mindig a helyi, országon belüli lehetőségek kiaknázásáról van szó. Mivel Magyarország hagyományosan híres kiváló almatermelő vidékeiről, két osztályunkkal, a 3. b és a 4. c osztály tanulóival, játékos feladatok keretében ezzel a témával kapcsolódtunk a UKids program kihívásához.

A *mi almánk* című projektünk célja a fenntarthatóság és az egészség kapcsolatának felfedeztetése, a hazánkban termesztett almafajták felhasználása, illetve valamilyen formában az almából érték létrehozása. A kihívás szerteágazó tevékenységeket tartalmazott: meseírás, újrahasznosított anyagokból párna készítése, osztálydekoráció és keresztrejtvény készítése. Az első foglalkozáson ötletbörzét tartottunk, és a gyerekek fantáziájára, kreativitására hagytuk, hogy a feladatokat milyen módon, milyen módszerrel készítik el. Segítségünkre voltak egyetemi hallgatók is, akik olyan foglalkozási terveket készítettek, melyek ötleteit az online oktatás keretében elküldtünk a tanulóinknak, ők pedig eljuttatták nekünk, pedagógusoknak a kész, különleges produktumokat. Így jött létre projektünk lezárásaként három prezentáció, amelyek láttatják a tanulók, a családok, a hallgatók és a pedagógusok közös, egymást segítő munkáját.

A projekt az alábbi fejlesztő hatásokat váltotta ki:

A gyermekek megismerkedtek az egészséges életmóddal, az egészséges ételekkel, megtanulták, hogy az alma fogyasztása az egészséges életmód alappillére

A diákok megismerték hazánk fő almaterméseit és ezzel erősödött hazaszeretetük.

Az ételek elkészítése közben erősödtek az osztályon belüli és családi kapcsolataik, fejlődött érzelmi intelligenciájuk.

A feladat tervezése közben megismerkedtek az értékteremtés feltételeivel, különböző részfolyamatokkal, energiafelhasználással és az azzal való takarékoskodással.

Bódy Zsuzsanna

1988-ban végzett az akkori Budapesti Tanítóképző Főiskolán. Tanított a VII. kerületben és Újpesten, jelenleg az ELTE Gyakorló Általános Iskolájában dolgozik. Számos továbbképzésen vett részt, többek között szakvizsgázott mentortanár. Kolléganőjével iskolai projektet szervezett az egészséges életmódról, ami a UKids programba kapcsolódás apropójául is szolgált.

Sipuláné Kapusi Margit

Harminchét éves pedagógiai gyakorlata alapján fontosnak tartja, hogy az új elvárásoknak mindenben megfeleljen a ma pedagógusa. Csak következetes munkával és értékeléssel, nyugodt, derűs hangulatban lehet igazán eredményes a tanító. Órai tervezésénél figyelembe veszi a differenciált és kooperatív foglalkoztatás adta lehetőségeket, tanítványait minél változatosabb formában vonja be az ismeretszerzésbe. Szeret együtt nevetni és játszani a gyerekekkel, miközben csodálhatja kreativitásukat.

Történetmesélés kihívás negyedik évfolyamban: az osztály hangoskönyve

Az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola 4.c osztályával vettünk részt a UKids program meseíró tevékenységében. Ebben az életkorban már nagy hangsúlyt fektetünk a fogalmazások helyes megírására: folyamatosan fókuszban áll a fogalmazási alapszabályok betartása, azok továbbfejlesztése. Alapvetően az osztály meseközpontú oktatásban részesült elsős kora óta, így a képzelet és fantázia maximális kihasználása nem állt messze tőlük. Kreatív és alkotó szóbeli tevékenységeket sokszor végeztek, és a fogalmazásóra az egyik legkedveltebb tantárgyuk volt. Remek történeteket, leírásokat írtak és mindig a fejlődésre törekedtek.

A folyamat témakereséssel kezdődött. Minden tanuló írt egy rövid kis fogalmazást arról, hogy szerintük mi lenne jó alaptörténet egy meséhez. Ezeket elolvasva, átgondolva, mérlegelve, hosszas ötletelés után, végül előző évi táborozásunk emlékéből táplálkozva úgy döntöttünk, a jövő évi nyári tábor „képzelt” eseményeit vetjük papírra. A gyerekek nagy lelkesedéssel láttak neki az írásnak: rövid vázlatot készítettek a terveikről, ötleteikről, mi minden történhet a jövő évi táborban, ezekből néhányat megosztottunk egymással, és a legjobb, legviccesebb, bár nem biztos, hogy valóságos részleteket összegyűjtöttük.

Megbeszéltük, hogy készítünk a meséhez egy „hangoskönyvet” is. Korábban már volt részünk hasonlóban, így nem tűnt nehéznek a feladat. A gyerekek illusztrációkat készítettek a történethez, majd az eseményképe ismeretében kiválasztottam néhány gyereket a mese felolvasására. Az általuk rögzített hanganyag a képek alá került.

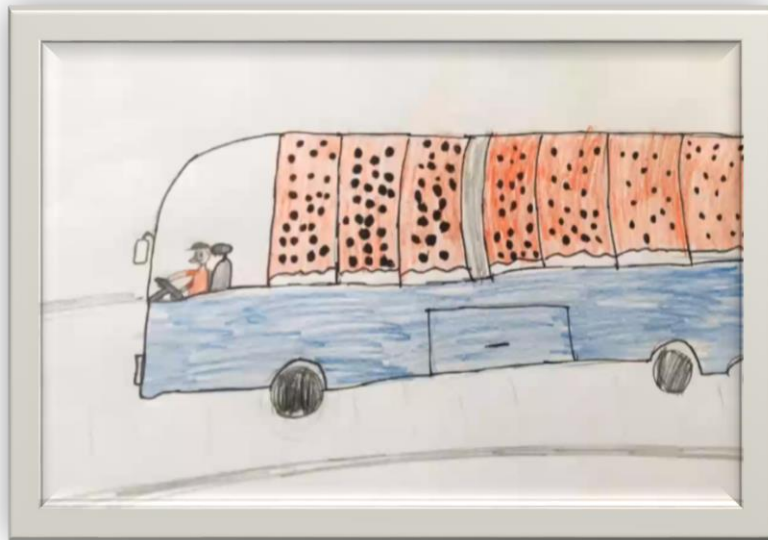
Az alkotó folyamatban a gyerekek kreatívan és lelkesen vettek részt, a projekt lebonyolítása közösségfejlesztő hatással bírt.

Fejlődött kommunikációs készségük, kreativitásuk, szociális kompetenciájuk, és nem utolsósorban a fogalmazásíráshoz szükséges ismereteik is gazdagodtak.

Grajzel-Vári Boglárka

Grajzel-Vári Boglárka az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola vezetőpedagógusa. A tanítás számára elhivatottság.

Célja, hogy megtalálja azt a módot, amivel az adott gyermeket a legmegfelelőbben tudja nevelni. Vezetőtanárként a hatékony segítségnyújtás és a példaadást jelöli meg fő feladatának. A UKids programba osztályával együtt kapcsolódott be, így szemtanúja lehetett a gyermeki kreativitás kibontakozásának.

Illusztráció a Tábori mese c. hangoskönyvben

Tégy a közösségért! Fenntarthatóságra nevelés kihívás-alapú tanulással

A jelenlegi 3.a osztály már három éve vesz részt a UKids programban, így érettnek láttuk őket arra, hogy fenntarthatósági témában önálló projektet valósítsanak meg. A projekt szó klasszikus értelmében, az ötlet kitalálásától a megvalósításon át, az értékelésig minden a diákok munkájában valósult meg. A tanítók csak segítő, támogató, facilitátori szerepben voltak jelen. A diákok problémafelvetése a következő volt: Mit tegyünk, hogy kevesebb étel kerüljön a kukába? Az ötletbörze egyik nagy eredménye volt, hogy olyan megoldásban gondolkodtak, ami az egész iskolai közösségre hatással lesz, nem csak a saját osztályukra. Végül egy komplett kampány valósult meg, melynek része volt egy ismeretterjesztő plakátkampány, és egy aktív részvételre felhívó, jutalmazási rendszeren alapuló ételtakarékossági program.

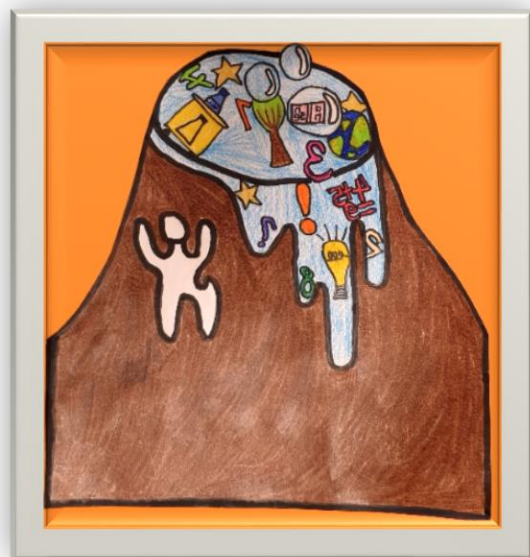
- A programot kitaláló és megvalósító diákok megtapasztalhatták, hogy hatással lehetnek a közösségre, nagy mennyiségű ételt tudtak megmenteni a kidobástól, a jól felépített kampánnyal meg tudták változtatni a tanulók étkezési szokásait, továbbá a gyermekek ötleteit is komolyan veszik, ha azok fontos, globális célokat szolgálnak.
- Nagy lépést tettek előre a klímakatasztrófa és annak elkerülési lehetőségeinek megismerésében, illetve abban, hogy minden egyes ember tettei számítanak.
- Megértették, hogy a fenntarthatóság épp úgy társadalmi, mint környezeti kérdés is.

- Az iskolai közösség egy nagy kaland részese lehet, amiben a tárgyasult ajándék helyett szociális és közösségi célokat valósíthatnak meg.

A gyerekek legnagyobb kihívása az volt, amikor az iskola tanítóit keresték fel és kérték ki véleményüket a feltételeket teljesítő diákok jutalmazásában. Nagyon ritkán lehetnek részesei az iskolában annak, hogy a pedagógusok partnerként, sőt a téma szakértőjeként tekintenek rájuk. Hallatlan büszkeséggel töltötte ez el őket.

Áment Emma
3. osztályos tanuló projekt
illusztrációja

Csúzdi Emma
3. osztályos tanuló projekt
illusztrációja

Jót egyél, hogy jól legyél!

Magyarországon a 2020 tavaszi digitális oktatás nagy kihívás elé állította az iskolákat, családokat és a már futó projektekben résztvevő pedagógusokat is. A legfőbb kérdés az volt, hogyan oldjuk meg távoktatásban a további közös gondolkodást, a feladatok végrehajtását. A gyakorlóiskola 2. évfolyamában tanító kreatív oktatók együttműködésével jött létre a *Jót egyél, hogy jól legyél!* projekt. A téma fókuszába az egészséges táplálkozás került, melyet a gyermekek is nagyon fontosnak tartanak, de iskolai körülmények között nehéz megvalósítani.

Ebből a gondolatból indult ki egy egészségtudatos digitális szakácskönyv összeállításának ötlete. Gyermekek, szülők, tanítók saját otthonaikban készítették el az ételeket és osztották meg tapasztalataikat a közösséggel.

- Háromféle szakácskönyv jött létre: videós, PPT-s és rajzos-fényképes.
- A diákok megismerkedtek az egészséges étkezés alapjaival.
- Tevékenyen vettek részt a receptek felkutatásától, a bevásárlólista megírásán át, a beszerzésben és elkészítésben.
- Megélhették saját ötleteik megvalósításának rögzös útját: a nehézségeket és az örömeiket.
- Kiemelten fejlődtek digitális kompetenciáik az online kapcsolattartás, a kép- és hanganyag rögzítésének terén.
- Nemcsak osztálytársaikkal, hanem az évfolyamban tanuló más gyermekekkel dolgozhattak együtt.

Minden pedagógus számára öröm volt látni, hogy azok a gyermekek, akik még 2. osztályban az iskolai ebédlőben segítséget kérnek a kés

használatához, ebben a projektben profin használják az otthoni konyhakéseket és egyéb „veszélyes” konyhai eszközöket. A szülők is elképedve nézték, hogy ha oda merik adni nekik (amit a projekt nélkül nem tettek volna), akkor a diákok képesek a család számára akár a vasárnapi ebédet is elkészíteni. Mindenki számára komoly tanulság, hogy bízni kell gyermekeink képességében, vállalkozói kedvében, elszántságában. Ha meg akarnak valamit valósítani, mert az különleges kihívás számukra, akkor véghez is viszik.

Józsa Ildikó

Józsa Ildikó jelenleg az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola általános igazgatóhelyettese és az ELTE TÓK iskolai gyakorlati képzésének irányítója. Pályáját 1985-ben kezdte alsó tagozatos tanítóként. 1995-től külső iskolai vezetőtanár, majd 2006-ban lett az akkori gyakorlóiskola vezetőpedagógusa. 2013-ban szakvizsgázott, 2015-ben pedagógusminősítési és tanfelügyeleti szakértő lett.

Tanítói munkája mellett a TÓK-on először technika, majd természetismeret tantárgypedagógiát, jelenleg pedig a szakvizsgás képzés mentortanári szakán pedagógiai-szakmai tárgyakat oktat. Speciális területe a környezetismeret tanítása az 1-4. évfolyamokon. Több nemzetközi és hazai konferencián tartott ebben a témában előadásokat. „A köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából – Komplex Alapprogram bevezetése a köznevelési intézmények számára” programban tréneri és képzői kézikönyvek kidolgozásában közreműködött, illetve „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” Oktatási Hivatal által indított projektben felnőtt-továbbképzési projektet dolgozott ki a természettudományos kompetencia fejlesztésére.

SZAKMAI KEREKASZTAL

BESZÉLGETÉS

Hogyan építhető be az óvoda és az iskola hétköznapijaiba a
szociális vállalkozóképessegre nevelés?

14:00 – 16:00

Moderátorok:

Sándor Mónika
egyetemi adjunktus, ELTE TÓK

Józsa Ildikó
igazgatóhelyettes
ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola

Hercz Mária
egyetemi docens, ELTE TÓK
UKids nemzetközi projekt magyar vezetője

MELLÉKLETEK

APPENDICES

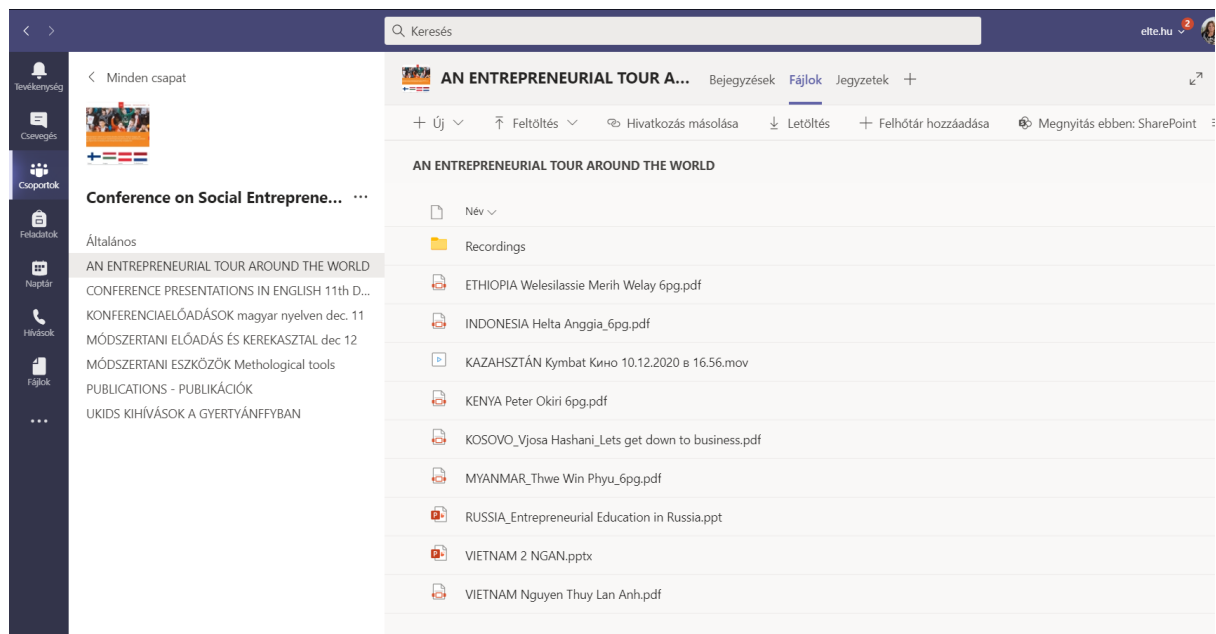
VIRTUÁLIS KIÁLLÍTÓTERMEK

Virtual exhibition rooms

1. terem *1st room* AN ENTREPRENEURIAL TOUR AROUND THE WORLD

Vállalkozói nevelés a Föld körül prezentációk. Az előadók egy része engedélyezte prezentációja közzétételét. Ezeket a fájlok között találják (pl. Etiópia, Kenya, Indonézia, Mianmar, Koszovó)

There are ppts and videos in Files / Fájlok folder

2. terem *2nd room* KONFERENCIAELŐADÁSOK magyar nyelven dec. 11

10:00 - 10:20 Pozsonyi Ferenc: A UKids projekt elméleti keretrendszere a pozitív klíma és a tanuló jóllét aspektusából

10:20 - 10:45 Józsa Ildikó: Fenntarthatóság és vállalkozói kompetencia kapcsolata

10:45 - 11:05 Hercz Mária: Proaktív állampolgárok nem pottyannak az égből. A UKids projekt rejtett tanterve

11:05 - 11:30 Svraka Bernadett: Empátia és közösségi kihívások és hatásrendszerük

3. terem *3rd room* CONFERENCE PRESENTATIONS IN ENGLISH 10th December

In this channel you can meet the presenters of the scientific section of the conference. Watch them between 2pm and 5pm on 10 December 2020 (Thursday), or their recordings later.

14:00 - 14:20 Stella van der Wal-Maris: Entrepreneurial activities for the good of society - Challenging practice in Dutch primary education'

14:20 - 14:40 Inês Pacheco, Maria Inês Ribeiro Basílio de Pinho, Darida Fernandes, Paula Flores: Education for empathy in Portugal

14:40 - 15: 00 Tóth Miklós Zsombor The importance of rhetoric and communication skills in the entrepreneurship education"

15:00 - 15:20 Kymbat Sovetova: The problems in social emotional learning in Kazakhstan

15:20 - 16:40 Mária Hercz: Thinking on entrepreneurship education in Hungarian families

4. terem *4th room* MÓDSZERTANI ELŐADÁS ÉS KEREKASZTAL dec 12

Látogasson el a Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola kiállítótermébe (7. terem), ahol sok érdekes és vidám videót, és más anyagokat nézhet meg a megvalósult projektekről!

Látogassa meg a módszertani kiállítást is (5-6. terem)! A fájlok mappa almappáiban sok érdekes dolgot talál, videókat, kézikönyveket!

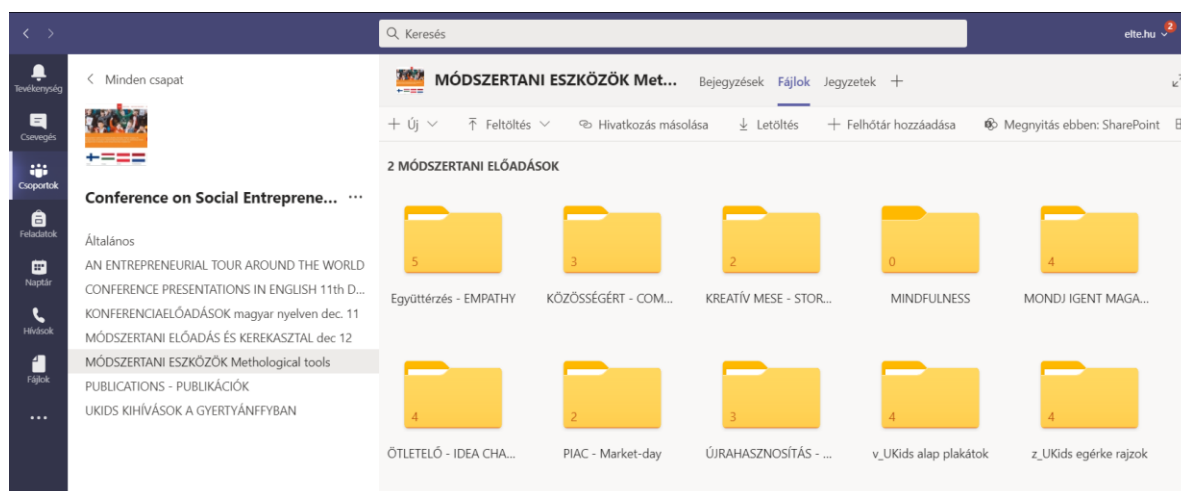
5. terem *5th room* MÓDSZERTANI ESZKÖZÖK. METHOLOGICAL TOOLS"

A „File” fül alatt mappánkénti bontásban találja a UKids tematikus kihívásaihoz tartozó anyagokat, így a tanári kézikönyveket, a tanulói munkafüzeteket, s további módszertani segítséget

Methodological videos and tools to "Fájlok" at the top of the page /
Módszertani videók a fájlokban

Go to Fájlok and look round based on your interest. If you want to see a video, click on it, and at the bottom of the page you have to click on start.

There are students' books, teachers' book and videos in the folder. In English you can reach more materials for 6-19 years old students here: <http://www.youthstart.eu/en/challenges>

6. terem *6th room* PUBLIKÁCIÓK. PUBLICATIONS

Itt különféle, a szociális vállalkozóképesítésre neveléshez és a UKids projekthez kapcsolódó publikációkat talál. A projekttel kapcsolatos publikációinkat feltöltöttük a Files / Fájlok menüpontba. Vannak közöttük angol és magyar nyelvűek. Kukkantson be, hátha talál érdekeset!

Here you can find various publications related to social entrepreneurship education and the UKids project.

7. terem *7th room* A UKIDS KIHÍVÁSOK A GYERTYÁNFFYBAN”

Az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskolában megvalósított projektekről a fájlok között találnak tematikus anyagokat. Köszönjük érdeklődésüket: a nevelőtestület nevében: Józsa Ildikó igazgatóhelyettes

<http://www.gyertyanffy.elte.hu>

Projects in ELTE Gyertyánffy Teacher Training Primary School: videos, presentations.

Keresés

elte.hu

Tevékenység

Csevegés

Csoportok

Feladatok

Naptár

Hídsok

Fájlok

...

< Minden csapat

Conference on Social Entreprene... ..

Általános

AN ENTREPRENEURIAL TOUR AROUND THE WORLD

CONFERENCE PRESENTATIONS IN ENGLISH 11th D...

KONFERENCIAELŐADÁSOK magyar nyelven dec. 11

MÓDSZERTANI ELŐADÁS ÉS KERESZTAL dec 12

MÓDSZERTANI ESZKÖZÖK Methodological tools

PUBLICATIONS - PUBLIKÁCIÓK

UKIDS KIHÍVÁSOK A GYERTYÁNYFFYBAN

UKIDS KIHÍVÁSOK A GYERTYÁNY...

Bejegyzések

Fájlok

Jegyzetek

+

+ Új

Feltöltés

Hivatkozás másolása

Letöltés

Felhőtár hozzáadása

Megnyitás ebben: SharePoint

UKIDS KIHÍVÁSOK A GYERTYÁNYFFYBAN

4

ÉRTÉKTEREMTÉS - Cre...

11

Fenntarthatóság

2

ÖTLET 1.- Idea Challen...

2

ÖTLET 2. - Idea Challe...

10

TÖRTÉNETMESÉLÉS - S...

3

ÚJRAHASZNOSÍTÁS - ...

UKids Hungary.mp4

About UKids

UKids is the title of an Erasmus+ project and refers to the Youth Start Social Entrepreneurship Programme for Kids. In the project (09/2017-08/2020), higher education institutions and primary schools from six countries (Denmark, Finland, Netherlands, Austria, Portugal, Hungary) cooperate with each other. The responsible entity for managing the project is the University College of Teacher Education Vienna/Krems.

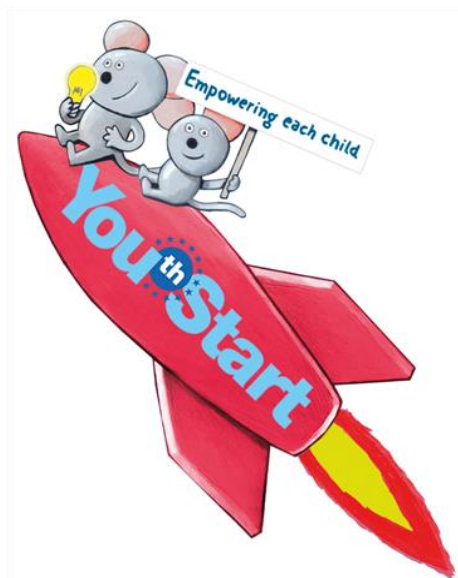
The project's aim is to enshrine (Social) Entrepreneurship Education in a sustainable way in the teaching and learning programmes of the educational institutions of the six participating countries: as part of the education and training of primary school teachers at universities and in the partner primary schools.

The project builds upon the results of the Erasmus+ Programme Policy Experimentation project "Youth Start Entrepreneurial Challenges". In the context of UKids, parts of the existing Youth Start Entrepreneurial Challenges Programme are further developed and new forms of teaching and learning about Social Entrepreneurship are established. New materials (Social Entrepreneurship Access Points) for the use in teacher education are being developed, tried and tested, and finally implemented. An action research approach forms the scientific basis of the project.

*For information on the project activities
and further results click here:*

<http://www.youthstart.eu/en/terms/> or here:

<https://ukidsplatform.eu>

A UKids projekt bemutatása⁴

A projektben hat ország (Ausztria, Dánia, Finnország, Magyarország, Hollandia és Portugália) oktatói és kutatói általános iskolai nevelésben, tanításban alkalmazható komplex oktatási programot fejlesztenek és próbálnak ki, e „szociális vállalkozóképesség” fejlesztő projektek hatékonyságát vizsgálják osztálytermi környezetben, s ezzel párhuzamosan olyan tanárképző-és tanártovábbképző programot dolgoznak ki, amely felkészíti a pedagógusokat a vállalkozói kompetencia fejlesztésére. A projekt célja az is, hogy összehasonlítsa a különböző megoldási megközelítéseket a vizsgált országok között, és hogy elősegítse a szociális vállalkozói készség általános iskolai nevelésbe való beépítését.

A "UKids" projekt célja a *tanítóképzésben*, hogy a képzés állandó elemeként fogalmazza, és alapozza meg a vállalkozói készség oktatását (elsősorban a szociális vállalkozói készségét) az alapképzésben, pedagógiai kurzusok részeként, valamint a partner iskolákban projektek keretében.

A *program az általános iskolában* megtanítja a *gyermeknek*, hogy polgári társadalom tagjaként értelmezzék magukat, és arra ösztönzi őket, hogy felelősséget vállaljanak kisebb társadalmi kihívásokban, és összehasonlítsák a különböző megoldási alternatívákat.

A *szociális vállalkozóképességre nevelés célja* tehát olyan tudás átadása, képességek, készségek és attitűdök fejlesztése, amelyek megalapozzák a hétköznapi sikereket, segítenek abban, hogy a gyermekek és a fiatalok képesek legyenek jobbra tenni életüket. A vállalkozói nevelés főbb alkotóelemei a fenntartható fejlődési cék megismerése (ENSZ), az autonómia és a felelősségvállalás, a kezdeményezőképeség és a vállalkozó szellem, a nyitottság, az érdeklődés, a kreativitás.

⁴ Az itt közzétett információ alapjául az ELTE és a UKids honlapján található leírás szolgál.

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLOK

17 CÉL, HOGY ÁTALAKÍTSUK VILÁGUNKAT

A fejlesztő foglalkozások a projektpedagógiai alapjaira épülnek, s a kihívás-alapú tanulás szemléletét veszik alapul. Alapvető módszer az élmény-alapú, illetve a probléma alapú tanulás, melynek során egy valódi társadalmi problémát kell megoldaniuk együtt. E kihívásnak olyannak kell lennie, hogy automatikusan felkeltse a gyerekek egymás iránti tiszteletét, segítse egymás elfogadását.

Youth Start
ENTREPRENEURIAL CHALLENGES
www.youthstart.eu

Trio Model

- 1. LASS UNS DEINE IDEEN FÜR... LET'S DEVELOP AND IMPLEMENT...
- 2. TALÁLJ KI VALAMIT, ÉS VALÓSÍTSD MEG!
- 3. MACH DIR UND ANDEREN NICHTS AN DER DICHSELN. DON'T BE AFRAID TO TRY!
- 4. NE FÉLJ AZ ÚJDONSÁGOKTÓL! Bátoríts másokat is
- 5. SETZE DICH UND DEINE IDEEN FÜR ANDEREN EIN. USE YOUR IDEAS TO HELP OTHER PEOPLE
- 6. TÉGY MÁSKÉRT! Ötleiddel segíts másoknak!

Entrepreneurial Challenges

CHALLENGE	DESCRIPTION	STATUS
IDEA CHALLENGE	Brainstorm ideas and bring them to life. We achieve what we set our minds to!	☐ OK
HERO CHALLENGE	Be a hero! Help someone in need. You're my hero!	☐ OK
EMPATHY CHALLENGE	Have a feeling - Have a feeling! My feelings - Your feelings!	☐ OK
STORYTELLING CHALLENGE	Write a story! Write a story! Creative storytelling!	☐ OK
BUDDY CHALLENGE	Be a buddy! Be a buddy! Empower others!	☐ OK
MY COMMUNITY CHALLENGE	Be a community member! Be a community member! Solve problems together!	☐ OK
MY PERSONAL CHALLENGE	Be a person! Be a person! What's it worth?	☐ OK
LEMONADE STAND CHALLENGE	Be a lemonade stand! Be a lemonade stand! Selling is fun!	☐ OK
PERSPECTIVES CHALLENGE	Be a perspective! Be a perspective! Looking at things from a different angle!	☐ OK
TRASH VALUE CHALLENGE	Be a trash value! Be a trash value! Recycling adds value!	☐ OK
OPEN DOOR CHALLENGE	Be an open door! Be an open door! Find the way!	☐ OK
DEBATE CHALLENGE	Be a debater! Be a debater! Let's talk!	☐ OK
REAL MARKET CHALLENGE	Be a real market! Be a real market! Becoming a junior manager!	☐ OK
START YOUR PROJECT CHALLENGE	Be a project! Be a project! My first project!	☐ OK
EXTREME CHALLENGE	Be an extreme! Be an extreme! Setting and achieving goals in sports!	☐ OK
BE A VES CHALLENGE	Be a ves! Be a ves! My strengths!	☐ OK
EXPERT CHALLENGE	Be an expert! Be an expert! Learning to learn!	☐ OK
VOLUNTEER CHALLENGE	Be a volunteer! Be a volunteer! I can volunteer!	☐ OK

Das LEWI Programm stärkt die Eigeninitiative und den Unternehmertum von Kindern in der Primarstufe. The LEWI Programme empowers kids at this primary schools level and enhances their entrepreneurial skills.

© 2014-2018 Youth Start - Initiative für Kinder und Jugendliche. For mindfulness exercises and the "Youth Start" - Initiative, visit: www.youthstart.eu

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Part of the programme: Youth Start

Partners: BMB, PH, Sparkasse, berndorf, ifte

Credits: Initiative for Teaching Entrepreneurship www.ife.at
Impulse Centre for Entrepreneurship Education www.icee.at
Contact: johannes.lindner@phwie.ac.at | Illustrations: Heimit Pokorny

A szociális vállalkozói nevelésnek három egymásra épülő összetevője, szintje van:

(1) A *vállalkozói nevelés megalapozása* a problémamegoldásra, az ötletek támogatására fókuszál.

(2) Az erre épülő *vállalkozói kultúra* kialakításának célja a szociális vállalkozóképesség beépülése a hétköznapiakba, ezek aktív használata.

(3) Állampolgári nevelés részeként értelmezett vállalkozói nevelés, a harmadik komponens célja, hogy segítse az embereket a szociális kihívásokkal való megküzdésben, és rávilágítson a felelősségvállalás lehetőségeire.

1. ábra. A vállalkozói nevelés szintjei (hagyma modellje) a *Vienna-modell* részeként (LINDNER, 2018)

Bővebben itt:

<http://www.youthstart.eu/en/terms/>

és itt:

<https://ukidsplatform.eu/hu-hu/>

KONFERENCIA FŐBB JELLEMZŐI

A konferencia időtartama: 10 nap

Összes résztvevő: 229 fő

Előadók

Külföldi: 16 fő

Magyar: 16 fő

Nemzetközi résztvevők származási országai:

ABOUT THE CONFERENCE

Duration of the conference: 10 days

Participants: 229 participants

Paper presenters:

international: 16

Hungarian: 16

Participants' countries

1. Etiopia
2. The Netherlands
3. Indonézia
4. Kazakhstan
5. Kenya
6. Kosovo
7. Myanmar
8. Russia
9. Portugal
10. Serbia
11. Slovakia
12. Vietnam

SZERVEZŐK

ORGANISING INSTITUTIONS

ELTE Tanító- és Óvőkészítő Kar

ELTE Faculty of

Primary and Pre-School Education

Honlap: <https://www.tok.elte.hu/>

Nemzetközi Kutatóműhely

International Research Group

[Fókuszban a hétköznapi hősök nevelése] alakult 2018. 04.04-én az ELTE Tanító és Óvőkészítő Karán a vállalkozóképességre, kiemelten a szociális vállalkozóképességre nevelés kutatása céljából.

A műhely egy nemzetközi projekt keretében (2018-2020), annak kutatásait kiegészítve, bővítve, hazai igényekre adaptálva folytatja munkáját. Kutatói két szekcióban dolgoznak, külön csoportot alkotnak az oktatók, pedagógusok, és a hallgatók, illetve őket segítve megalakult a „Kritikus

barátok köre”, akik kutatást segítik, támogatják gyakorlati tapasztalataikkal, a módszerek kipróbálásával, az eredmények megvitatásával.

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

A műhely vezetője Hercz Mária, a hallgatói szekció vezető tanácsadója Józsa Ildikó, kutatási koordinátora és tanácsadója Takács Nikolett.

ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskolája

ELTE Gyertyánffy István Teacher Training Primary School

Honlap: <http://www.gyertyanffy.elte.hu>

1. Hercz, M. & Lindner, J. (eds. 2020). *Szociális vállalkozóképeség fejlesztése gyermekkorban: nemzetközi konferencia és a UKids projekt szakkiállítása. Social entrepreneurship education in childhood: international conference, thematic exhibition based on UKids project.* Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem. ISBN 978-963-489-292-2
2. Hercz, Mária (2020). Vállalkozói nevelés a családban: a szülői gondolkodás „rejtett dimenziója” In: Engler, Ágnes; Rébay, Magdolna; Tóth, Dorina Anna (szerk.) *Család a nevelés és az oktatás fókuszában: XX. Országos Neveléstudományi Konferencia : Absztraktkötet* Debrecen, Magyarország : Debreceni Egyetem, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, pp. 420. <http://onk.hu/2020/?pid=program/kotet>
3. Hercz, Mária (2020). Újratervezés: aktív állampolgárságra, innovációra, vállalkozói szemléletre nevelés kihívás-alapú tanulással az iskolában és a családban In: Engler, Ágnes; Rébay, Magdolna; Tóth, Dorina Anna (szerk.) *Család a nevelés és az oktatás fókuszában: XX. Országos Neveléstudományi Konferencia: Absztraktkötet* Debrecen, Magyarország : Debreceni Egyetem, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, pp. 458. <http://onk.hu/2020/?pid=program/kotet>
4. Mária, Hercz; Mónika, Sándor; Zsuzsa, F. Lassú ; Nikolett, Takács (2020). Social entrepreneurship education in childhood as a chance of a successful life In: Ivan, Devosa; Ágnes, Maródi; Zsuzsa, Buzás; Prof., György Bártfai (szerk.) *International HEART 2020 Conference: program and abstracts of the conference* Kecskemét, Magyarország: Neumann János Egyetem Pedagógusképző Kar, pp. 24-26.
5. Hercz Mária (2020) Egy nemzetközi szociális vállalkozóképeség fejlesztő projekt megvalósulása valós és online térben (Realisation of an international project for developing entrepreneurial skills in real and online space). *Innováció és tudományos eredmények az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán 2020.* MTA & ELTE TÓK, Budapest: Hungary
6. Hercz, Mária ; Pozsonyi, Ferenc ; Takács, Nikolett (2020). Supporting a Sustainable Way of Life-Long Learning in the Frame of Challenge-Based Learning. DISCOURSE AND COMMUNICATION FOR SUSTAINABLE EDUCATION Volume 11 (2020): Issue 2. 45-64 <https://doi.org/10.2478/dcse-2020-0018>
7. Hercz, Mária ; Pozsonyi, Ferenc ; Takács, Nikolett (2019). Parental Thinking, Beliefs and Values: Establishing Entrepreneurial Skills in the Family. *DISCOURSE AND*

COMMUNICATION FOR SUSTAINABLE EDUCATION 10 : 2 pp. 129-141.
<https://doi.org/10.2478/dcse-2020-0018>

8. Hercz, Mária (2019). Fiatalok elvándorlásának csökkentése pedagógiai szemléletváltással és módszerekkel. *Létünk (Újvidék)* 49: 1, pp. 39-58. Subotica, Serbia.
http://www.epa.hu/00900/00997/00050/pdf/EPA000997_létünk_2019_1_039-058.pdf
9. Fernandes, Dárida, Maria ; Hercz, Mária ; Maria, Inés Ribeiro Basilio de Pinho (2019). Entrepreneurship in Teacher Training: the UKids Case Study. Antalya, Törökország
10. Angyal, Sára & Hercz, Mária (2019). Hétköznapi hősök nevelése: vállalkozóképesség fejlesztésének lehetősége gyermekkorban: How to educate 'everyday heroes': developing entrepreneurial skills. In: Vitályos, Gábor Áron (szerk.) *Mester és tanítvány V.* Budapest, Magyarország : ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, (2019) pp. 10-16. [https://www.eltereader.hu/media/2019/10/Mester es Tanitvany V.pdf](https://www.eltereader.hu/media/2019/10/Mester_es_Tanitvany_V.pdf)
11. Hercz, M. (2019). UKids – a social entrepreneurship program for kids In: Davies, Ian; Evans, Mark; Fülöp, Márta; Kiwan, Dina; Peterson, Andrew; Sim, B.-Y. Jasmine (szerk.) *Taking action for change: Educating for youth civic engagement and activism* York, Great Britain / Anglia : University of York, (2019) pp. 47-48.
https://eprints.whiterose.ac.uk/148500/1/45102_Guide_complete_WEB_small.pdf
12. Hercz, M.; Zsuzsa, F. Lassú & Mónika, Sándor (2018). Social entrepreneurship education based on the Vienna Model: projects in primary education in Hungary In: Éva, Borsos; Rita, Horák; Zsolt, Námesztovszki (szerk.) *Migration Structure – Preserving Community – Education: 12th International Scientific Conference, 7th International Methodological Conference, 5th ICT in Education Conference* Subotica, Serbia : University of Novi Sad Hungarian Language Teacher Training Faculty in Subotica, pp. 35-35.
13. Hercz, Maria (2018). Challenges outside and inside: creating an international project on entrepreneurship education In: Igor, Ž Žagar; Ana, Mlekuž (szerk.) *3rd Annual Scientific Conference Research In Education And Training: International Co-operation as Support to Education and Training* Ljubljana, Szlovénia : Pedagoski institut, pp. 34-34.

Further publications about different Challenges in UKids will be published till July the 1st 2021

14. Kiss-Kuhár Anna, Bodnár Gréta & Hercz Mária: „Mondj igent magadra!": a UKids nemzetközi program „Be a Yes!" kihívásának adaptálása. In: Hercz Mária (ed. 2021): *Mester és Tanítvány VII.* ELTE: Budapest

15. Pátkai Anna & Hercz Mária: Ézelmi nevelés kisiskolás korban: az ézelmekről a Zsiráfnyelvíg [Emotional education in middle childhood: from the emotion to Giraffe-language] In: Hercz Mária (ed. 2021): *Mester és Tanítvány VII.* ELTE: Budapest

